Шу азиз Ватан барчамизники!

ИШОНЧ

Ўзбекистон касаба уюшмалари Федерациясининг газетаси

29 ОКТЯБРЬ 1996 йил, СЕШАНБА

№ 86 (333)

БУ СОНДА:

2 МЕҲНАТ КЕЛТИРАР ҲУРМАТ
3 АМИР ТЕМУРНИ «ТИРИЛТИРДИ-Ю»...
4 ХАТЛАР-ҲАЁТ ОЙНАСИ

Иқтисодиёт хабарлари

ДАСТЛАБКИ ДОВОН

Уруғчиликка ихтисослашган Бешариқ туманидаги Рабқон жамоа хўжалиги бу йил 905 гектар ерга «Фарғона-3» навли уруғни қадаб ҳар гектаридан 32,5 центнердан ҳосил кўтариб жами 2936 тонна «оқ олтин» хирмонни уйиб ғалаба рапортига имзо чекдилар. Йиғиштирилган ҳосилнинг 140 тоннаси уруғлик.

Ҳозирги кунга қадар хўжаликдаги 25та бригададан 13-таси мажбуриятларини адо этиб хирмонга қўшимча 100 тонна «оқ олтин» топширишга ваъда берди.

А.ТЎХТАСИНОВ.

ҚИШЛОҚЛАРГА ГАЗ КЕЛДИ

Кейинги йилларда Наманган вилояти шаҳар ва туманлари тобора кўркамлашиб бораётир. Бунда капитал маблағлардан оқилона фойдаланиш асосий омил бўлаётир. Масалан: йил бошидан буён 35,9 миллион маблағ ўзлаштирилди. Шу муддат ичида 3 минг 791 ўринли мактаб, 100 ўринли шифохона бинолари фойдаланишга топширилди. Бундан ташқари 415,6 километр табиий газ, сув узатиш тармоқлари тортилди. 6 минг 813 та хонадон табиий газдан баҳраманд бўлди.

Ана шуларнинг асосий қисми қишлоқ жойларда амалга оширилди. Айниқса, Поп, Норин, Учқўрғон туманларида бу соҳада иш яхши ташкил этилди. Бу эса қишлоқ ижтимоий инфраструктурасининг изчил яхшиланаётганидан далолатдир.

С.ҚЎЧҚОРОВ.

БИРЖА ЯНГИЛИКЛАРИ

Республика кўчмас мулк биржаси ва унинг вилоят бўлимларида ўтган ҳафтада 16 та ким ошди ва 5 та биржа савдолари ўтказилди. Тадбиркор ва сармоядорларга кўплаб дўконлар, ер майдонлари, қишлоқ хўжалик вазирлигига, «Ўзмеваузумсабзавот» уюшмасига қарашли иншоотлар, ўрта ва кичик корхоналар, қурилиши тугалланмаган иншоатлар, автомобилларга ёқилғи қуйиш шаҳобчалари, автотранспорт воситалари, ресторанлар, меҳмонхоналар, тураржой бинолари, омборхоналар таклиф этилди. Ҳафта давомида 200 та ҳар хил кўчмас мулк иншоатлари сотилиб, мулкдорлар ихтиёрига ўтди. Улардан тушган маблағ 60 миллион 398 минг сўмни ташкил этди. Айниқса энг унумли савдолар Андижон, Самарқанд, Сурхондарё ва Тошкент вилоят кўчмас мулк биржаларида ўтди. Кимошди савдолари унумли бўлди. Сирдарё вилояти кўчмас мулк биржасида бир савдонинг ўзида 17 та автотранспорт воситалари 562 минг сўмга Самарқанд вилоят бўлимида 27 та уй-жой қуриш учун ер майдонлари 601 минг 500 сўмга, 7 та АЁҚШ 7 миллион сўмга, шулардан Самарқанд туманидаги 10-АЁҚШ-4 миллион 900 минг сўмга сотилди. Сурхондарё вилоятида 5 та АЁҚШ 18 миллион 960 миинг сўмга, шулардан Термиз шаҳридаги 5-АЁҚШ 15 миллион сўмга, Олтинсой туманидаги 36-АЁҚШ 3 миллион 200 минг сўмга хусусийлаштирилди. Андижон вилоят кўчмас мулк биржасида кўплаб автотранспорт воситалари, Жиззах вилоят бўлимида эса кўплаб қурилиш ишлари тугалланмаган иншоотлар ва ер майдонлари ўз эгаларига топширилди. Кейинги ҳафтада ҳам Республика Кўчмас мулк биржаси ва унинг барча вилоят бўлимларида мўлжалланган савдоларга энг харидоргир ва катта сармоя келтирадиган иншоотлар қўйиш режалаштирилмоқда.

* * *

Республика Қимматбаҳо қоғозлар биржасида бўлиб ўтган оддий акциялар савдосида 48 та ҳиссадор жамоалар қатнашди. Улар ўзларининг 182225 та акцияларини сотиб 68 миллион 713 минг сўмлик маблағга эга бўлдилар. Октябрь ойи 3 ҳафта ичида 187,6 миллион сўмлик акциялар сотилди. Ўтган ҳафта савдоларида Тошкентда 36,1 миллион, Самарқанд вилоятида 11 миллион, Қашқадарё вилоятида 4,4 миллион сўмлик акциялар сотилишига эришилди. Энг кам савдо ҳажми Андижон ва Навоий вилоятларида қайд этилди. Наманган ва Сирдарё вилоятларида умуман ҳеч қандай савдо бўлмади. Савдода халқ хўжалиги тармоқлари бўйича биринчи ўринни ижтимоий соҳа (30,7 миллион сўм), иккинчи ўринни агросаноат мажмуаси (25 миллион сўм), учинчи ўринни алоқа транспорт ва қурилиш мажмуаси (7,8 миллион сўм) эгаллади. Қимматли қоғозлар биржасида оддий акцияларга бўлган талаб кундан-кунга ошиб бормоқда.

ШЕРҚЎРҒОН ДАЛАЛАРИДА АНДИЖОН ТЕХНОЛОГИЯСИ

Олтинкўл ва Комсомолобод туманларига туташган қадимий Шерқўрғоннинг кўз етмас далаларида ҳаёт қайнайди. Кекса-ёш, аёлу эркак, ўқувчи-ю нафақачи катта меҳнат эвазига етишган ҳосилни ёғин-сочинга қолдирмай тезроқ йиғиштириб олиш билан банд. Мана, икки йилдирки, хўжалик ўзи етиштирган ҳосилни октябрь ойи яримламасиданоқ йиғиштириб олишга муваффақ бўлиб келаётир. Бундай ютуқнинг омили ҳақида сўраганимизда, хўжалик раиси Ойбек Шоматов гапни узоқдан бошлаб, шарҳ берди.

- Мен олийгоҳни битирганимдан сўнг партия бошқарув тизимида анча йил ишладим,- ўйчанлик билан деди О.Шоматов. - Ўша даврларда амалий ишдан кўра тарғибот устунлик қиларди,»Прогрессив усул»,»Илғор тажриба» деган ҳавойи гаплар кўп айланарди-ю бироқ унинг асосида пичоққа илинадиган нарса топилмасди. Мана, сўнгги йилларга келиб вилоят қишлоқ хўжалигида чинакам деҳқончилик технологияси ишлаб чиқилмоқда. Қолаверса, чигитни плёнка остига экиш усулини олинг! Менимча, шу тажрибанинг ўзини пахта етиштиришда катта воқеа, деса арзийди.

- Ушбу усул самарасини хўжалигингиз мисолида батафсилроқ изоҳлаб бера олмайсизми?

- Масалан, биз бу йил 49 гектар майдонда шу йўл билан деҳқончилик қиляпмиз. Март ойининг бошларидаёқ плёнка остига чигит экиб қўйдик. Бошқа майдонларга қараганда ҳосил деярлик бир ой эрта пишди. Сентябрь ойи ичидаёқ гектаридан 50 центнердан ҳосил йиғиштириб олинди. Сарф-харажатлар ҳам анча тежалди. Ғўша нам плёнка остида яхши сақланаркан. Бегона ўтлар ривожлана олмас экан. Бундан ташқари суғориш ва бошқа парваришлаш ишлари 2-3 мартага қисқарар экан.

-Плёнканинг ўзигаям анча маблағ кетса керак?

- Борингки, шу усулда чигит экадиган культиваторга ва плёнка учун 3 центнер пахтанинг пули кетсин. Қолган 47 центнердан ҳосилники чўнтакка қоляпти-ку! Бунинг устига хўжаликдаги ўртача ҳосилдорлик ҳам 12-13 центнерга ошди. Кейинги йилларда культиватор текинга қолади. Яна бир қулай тарафи октябрь бошланишидаёқ пахтани йиғиштириб, ғўзапоя юлинади. Ғўзапояга қўшилиб плёнка ҳам даладан чиқариб ташланади. Ундан сўнг эса майдонга бемалол ғалла экиб юбориш мумкин. Шунда дон ҳосили ҳам бошқа майдондагиларга нисбатан анча юқори бўлади. Майдондан ғўзапоя юлинмай туриб орасига дон экилганда бундай натижага эришиш мушкулроқ. Шунинг учун ҳам келгуси йилда янгича усулга бу йилдагига қараганда икки-уч баробар кўпроқ ерни ажратмоқчимиз.

- Дарвоқе ғалладан сўз очдингиз. Хўжаликнинг бу соҳадаги аҳволи қандай?

- Дончилик бора-бора пахтачилик билан тенг тармоққа айланмоқда. Гапимнинг исботи сифатида битта мисол келтираман. Бу йил мавжуд 1780 гектар майдоннинг 937 гектарида пахта етиштиряпмиз. Шундан 562 гектарини ғалла эгаллайди. Юқорида таъкидлаганимдек, бу 40х60 схемаси, демакдир. Ёки 40 фоиз майдонни ғалла эгаллаган бўлса, 60 фоизида ғўза ўсди. Келгуси йилда 45х55 схемаси қўлланилади. Шу тариқа яқин кки-уч йил ичида деҳқончиликда ғалла ва пахта баробар мавқени тута бошлайди.

1996 йилги ғаллачилик ҳам чакки бўлмади. Мавсумда гектаридан 70 центнердан хирмон кўтарилди. Вазирлар Маҳкамасининг режадан ташқари тайёрланган донни хўжаликларнинг ўзида қолдириш юзасидан чиқарган қарори нур устига аъло нур бўлди. Шу туфайли ёз мавсумидаги уч ойлик иш ҳақини, шунингдек, пиллакорларимиз пулини узил-кесил ғалла билан ҳисоб-китоб қилдик. Баъзи оилаларга 1-1,5 тоннагача ғалла кирди. Қишлоқларимидаги мавжуд 680 нафар нафақачиларимизнинг ҳар бирига 50 килограммдан бепул ғалла тарқатдик. Режага қўшимча тайёрланган донни ижарачиларимизнинг ўзларига қолдирдик. Қарабсизки, Абдукарим Холиқов, Абдумутал Маматқулов, Нуъмон Солиев ва Набижон Мустафоев сингари захматкашларимиз 3-5 тоннадан ғаллага эга бўлишди. Бу эса одамларимизнинг кайфиятини кўтарли, ишлаб чиқаришни ривожлантириш сари куч-ғайратини оширди.

Шаҳрихон туманининг Шерқўрғон қишлоғидаги Амир Темур номли жамоа хўжалиги ҳам бугунги кунда пахта етиштиришнинг Андижон технологияси самарадор эканлигини исботлаб турибди.

Таҳририятдан: Ҳозиргина муҳбиримиз қўнғироқ қилди. Хўжаликнинг азамат пахтакорлари давлатга пахта сотиш йиллик режасини шараф билан бажаришибди. Эндиги марра ҳосилдорликни гектар бошига 40 центнерга етказишдан иборат. Ҳимматингизга балли, шаҳрихонлик марду майдонлар!

Обиджон ЖУМАНАЗАРОВ, «Ишонч» мухбири.

Бизнинг шарҳ

СЎМНИНГ САЛМОҒИ

Ўзбекистон Республикаси Президенти И.Каримовнинг «Республикада нақд хорижий валюта муомаласини тартибга солиш чора-тадбирлари тўғрисида»ги Фармони миллий валютамиз - сўмнинг салмоғини янада оширишга қаратилган муҳим ҳужжат бўлди.

Маълумки, Ўзбекистонда сармояни тартибга солиш тўғрисида амал қилаётган қонунчилик ҳужжатларига биноан миллий валюта - сўм мамлакатимиз ҳудудида ягона тўлов воситаси саналади. Хорижий валютада, жумладан, нақд ҳолида ҳисоб-китоблар ва тўловлар таъқиқланган. Бу қонун-қоидага ҳамиша ҳам амал қилинмаяпти. Бу эса айрим чет элликлар келтирилган хорижий валюталаридан ҳисоб-китобда фойдаланиш, уларни ички бозорда сотиб, ҳеч қандай солиқ тўламасдан мўмай даромад орттиришларига сабаб бўлаётир. Бу пировард натижада миллий валютамиз қийматига салбий таъсир кўрсатаётир(

Президентимизнинг яқинда эълон қилинган Фармони бундай салбий ҳолатларга чек қўйишга даъват этилгани билан диққатга сазовор. Унда, аввало, корхоналар ва ташкилотлар, бошқа юридик ҳамда жисмоний шахслар - резидентлар ва норезидентларга Ўзбекистон Республикаси ҳудудида миллий валюта - сўм ягона қонуний тўлов воситаси эканлиги, мазкур қоидани бузганлик учун жавобгарлик, ҳатто жиноий жавобгарлик кўзда тутилгани, шунинг учун уларнинг мамлакатда йўлга қўйилган тартибга қатъий риоя қилишлари кераклиги яна бир карра таъкидланади. Айни замонда бундан буён юридик шахсларнинг нақд хорижий валютани олиб киришлари ва олиб чиқиб кетишларига йўл қўйилмайди. Жисмоний шахслар олиб кирадиган нақд хорижий валюта эса белгиланган тартибда божхона декларацияси тўлдирилганидан кейингина ўтказилади. Фармонда белгиланган талаб-қоидалар дипломатик дахлсиз шахсларга нисбатан татбиқ этилмайди.

Мамлакатимиз раҳбарининг Фармонида эътиборни тортадиган яна бир жиҳати республикамиз ҳудудида юридик ва жисмоний шахслар - резидентлар ва норезидентлар ҳамда хорижий сармоялар иштирокидаги корхоналар томонидан барча турдаги ишлар ва хизматлар ҳақининг, шу жумладан, маош ва унга тенглаштирилган тўловларнинг нақд хорижий валюта воситасида берилиши қатъиян ман қилинишидир. Бундай тўловлар Ўзбекистон Республикасининг нақд миллий валютасида, шунингдек, сўмларни республика тижорат банкларидаги муайян ҳисоб-рақамларга ўтказиш йўли билан амалга оширилиши белгилаб қўйилди. Аксинча йўл тутилган тақдирда қонунчиликда белгиланган тартибда жавобгарликка тортиш мумкин бўлади.

Сирасини айтганда, Президентимизнинг бу Фармони сўмнинг қимматини янада оширишда муҳим аҳамият касб этиши шубҳасиз.

Ҳамкорлик

МУШТАРАК МАҚСАДЛАР

Мустақил Ўзбекистоннинг халқаро алоқалари кундан -кунга кенгайиб бормоқда. Юртимиз дунё саҳнида янги ҳамкорлар, янги дўстлар орттирмоқда. Томчида қуёш акс этганидек, Ўзбекистон касаба уюшмалари Федерацияси Кенгашининг серқирра фаолиятида турли мамлакатларнинг нуфузли ташкилотлари билан ўзаро ҳамкорлик ва дўстона алоқаларида бу нарса ўзининг ёрқин ифодасини топмоқда. Хусусан, куни кеча Тошкентга ташриф буюрган Туркия деҳқончилик, ўрмон, сув хўжаликлари ва қишлоқ хўжалик саноати ходимлари касаба уюшмаси «Тарим-иш» делегацияси аъзолари Ўзбекистон Агросаноат мажмуи ходимлари касаба уюшмаси Марказий Қўмитасининг меҳмони бўлдилар.

Туркиялик меҳмонлар аввало Ўзбекистон касаба уюшмалари Федерацияси Кенгашининг раиси Хулкар Жамолов томонидан қабул қилиндилар. Икки ўртада бўлиб ўтган самимий суҳбат чоғида республика касаба уюшмаларининг раҳбари туркиялик касабачиларни Ўзбекистоннинг бугунги ҳаёти, шунингдек, касаба уюшмаларининг фаолияти билан таништирди.

- Октябрь ойи жуда яхши ой бўлди,- деди Хулкар Баҳодирович. Зеро бу ойда туркиялик дўстларимиз меҳмон бўлиб келдилар. Бундан атиги икки кун олдин Тошкентда туркийзабон давлатлар раҳбарларининг олий даражадаги учрашуви бўлиб ўтган эди. Туркия Президенти Сулаймон Демирел юртимизга ташриф буюрди. Бу ойда буюк бобокалонимиз соҳибқирон Амир Темур таваллудининг 660 йиллиги тантаналари кенг нишонланди.

Сентябрь ойида Туркия металчилар касаба уюшмаси делегацияси меҳмонимиз бўлган эди. Ноябрь ойида бизнинг вакилларимиз Туркияга боради. «Турк-иш» касаба уюшмалари Федерацияси фаолияти билан яқиндан танишади. Ҳозир ўзаро алоқаларимиз, ҳамкорлик муносабатларимиз яхши ривожланмоқда. Ниятимиз ана шу ҳамкорликни янада ривожлантириш. Чунки касаба уюшмалари ташкилотларимизнинг ҳамкорлиги Ўзбекистон билан Туркия алоқаларининг кенгайишига хизмат қилади. Бизнинг бу алоқаларимиз Туркия Президенти Сулаймон Демирелнинг апрель ойида мамлакатимизга ташрифи чоғида имзоланган «Абадий дўстлик шартномаси» негизида ривожланиб бормоқда.

- Ўзбекистон касаба уюшмалари Федерацияси ташкил топганига 71 йил бўлди,- деди Ҳулкар Баҳодирович,- лекин унинг мустақил фаолият кўрсатаётганига атиги беш йил бўлаяпти. Унинг асосий мақсади меҳнаткашларни ижтимоий ҳимоя қилиш ва соғломлаштиришга қаратилгандир.

- Бизнинг мақсадларимиз муштараклир.- деди жавоб сўзида туркиялик касабачилар «делегацияси раҳбари «Тарим-иш» касаба уюшмаси президенти Сабри Ўзлеш.- Меҳнаткашларга хизмат қилиш. Бунинг учун биз алоқаларимизни янада ривожлантириш ниятидамиз. «Туркметал» касаба уюшмаси яхши ташаббус билан чиқди. Биз улар ташаббусини қўллаб-қувватлаб ҳузурингизга келдик. Ноябрь ойида сизларни Туркияга таклиф қиламиз. Шу тариқа алоқаларимиз янада ривожланади деб ишонамиз. Шундан кейин меҳмон Туркия касаба уюшмалари ҳақида маълумот берди.

Қабул маросимида «Тарим-иш» касаба уюшмаси Марказий Қўмитасининг ташкилий масалалар бўйича котиби Эмин Шенер, ҳудудий қўмиталар раислари Ракиф Генчай, Рамазон Сари, Муаммар Суйтурк, Ўзбекистон касаба уюшмалари Федерацияси Кенгаши раисининг ўринбосарлари Т.Собитов ва З.Қодиров иштирок этдилар.

Сўнгра меҳмонлар Агросаноат мажмуи ходимлари касаба уюшмаси Марказий Қўмитаси фаолияти билан танишиб, ўзаро тажрибаларини ўртоқлашгач, республика бўйлаб сафарга чиқдилар. Улар Самарқанднинг диққатга сазовор жойларини, қадимий обидалари ва тарихий ёдгорликларини кўздан кечирдилар. Тошкент вилоятидаги «Дўстлик» жамоа хўжалигида ва Шредер номидаги боғдорчилик узумчилик ва виночилик илмий текшириш институти фаолияти билан танишдилар.

Замон МИРЗО.

Суратда: Ўзбекистон касаба уюшмалари Федерацияси Кенгашида қабул пайти.

Аида Саитова олган сурат.

Таклиф ва мулоҳаза

ЭЛГА ҚУЛАЙЛИК БЎЛСА...

Маълумки, Тошкент шаҳрининг Шимолий вокзали, Самарқанд автобекати, Аэропорт ва Талабалар шаҳарчаси доимо йўловчилар билан гавжум бўлади. Юсуф Хос Хожиб бекатидан Шимолий вокзалга бирор транспорт қатнамаганлиги ажабланарли. Илгарилари бу бекатдан Шимолий вокзалга 8-трамвай қатнар эди. 3 йил бўлдики, 8-трамвай Юсуф Хос Ҳожиб бекатидан қайтиб, Кўкча томонга юради. Мазкур бекатдан Шимолий вокзалга қандай бориш мумкин, деб бош қотириб турган йўловчиларни кўплаб учратасиз.

Юсуф Хос Ҳожиб бекати ходимаси Меҳри Каримовадан Шимолий вокзалга қайси транспортда бориш мумкин, деб сўрадик.

— Шимолий вокзалга бу ердан қатновчилар ниҳоятда кўп бўлишига қарамай, негадир транспорт қўйилмаган, — деди у бизга, — бу ердан фақат трамвайларда «Россия» меҳмонхонасигача бориб, у ердан чап йўналиш бўйлаб 9- ёки 24-трамвайларга тушасиз. Қисқаси, сизлар транспортдан транспортга 3 марта ўтишингизга тўғри келади...

Яна бир транспорт қатнови ҳақида йўловчилар фикрини ўргандик, яъни Аэропортдан Талабалар шаҳарчасига ҳеч қандай транспорт қатнамаётир. Аэропортдан қатнайдиган 11-автобус Ҳувайдо бекатигача боради. Талабалар шаҳарчасига бориб қайтса бўлмасмикин?

Талабалар шаҳарчасига қатновчи йўловчилар сони тобора ортиб бормоқда. Бу ердан Шимолий ва Жанубий вокзалга, шунингдек, Собир Раҳимов метроси бекатигача бўлган оралиқда транспорт қатнови ташкил этилса, йўловчиларга қулайлик яратилган бўлар эди.

Кейинги пайтда бир нохушлик пайдо бўлган. Беруний метроси бекатидан то Маданият техникуми бекати оралиғида доимий равишда электр токи йўқлиги сабабли 3-, 4-, 20-, 8-, 27-троллейбуслари бир неча соатлаб тўхтаб қолаётир.

Масалан, шу йил 24 ва 26 сентябрь кунлари эрталаб ва кечқурун, айни аҳоли ишга борадиган ва ишдан қайтганда шу ҳодиса юз берди. Биз 4-троллейбус ҳайдовчисидан нега бундай ҳол юз бераяпти, деб сўрадик.

— Ҳайронмиз, — деди у, — 24 сентябрь куни кундуз соат 3 дан 20 дақиқа ўтганда электр токи ўчириб қўйилди, биз шу куни кечаси соат 24 гача ҳеч қаёққа қимирлай олмай ҳаракатсиз тўхтаб туришга мажбур бўлдик. Бу ҳолда биз кунлик режамизни бажара олмаймиз, йўловчилар ҳам норози.

Беруний кўчасидан трамвай йўли олиб ташланди. Бунинг устига троллейбус мунтазам қатнамаганидан аҳоли диққат бўлаётир.

Яна бир мулоҳаза. Ёшлар — келажагимиз. Бугун Соғлом авлод учун курашяпмиз. Аммо транспортларда мактаб ўқувчилари йўл кира тўлашмаса, улар транспортдан тушириб юборилмоқда. Ахир улар бекорга сангиб юришмайди-ку. Улар бир маҳалладан бошқа бир маҳаллага ўзлари ва ота-оналари маъқул кўрган мактабларга, лицей ва гимназияларга қатнашади. Шундай экан, ҳеч бўлмаса бошланғич ва тўққиз йиллик мактаб ўқувчилари учун транспортдан бепул юришни жорий этишни ўйлаб кўриш керакка ўхшайди.

Транспортларда чекиш, унга маст ҳолда чиқиш ҳолларига барҳам берилмаётир. Ҳайдовчи кабиналарида 3-4 тадан киши тўпланиб, қандайдир ёқимсиз мусиқа ва ашулаларни баландлатиб қўйиш, шарқона аҳлоқ одобга зид беҳаё суратларни ёпиштириш, хоҳлаган бекатда транспортни 10-15 дақиқа тўхтатиб қўйиш, бир ҳайдовчи иккинчи ҳайдовчи билан транспортини ёнма-ён қўйиб, 4-5 дақиқа суҳбатлашиб туриши йўловчи ғазабини қўзғатадиган ўзбошимча ҳоллар давом этмоқда.

Хуллас, ҳайдовчи касб маданияти, масъулиятига доир янги кўрсатмаларни чиқариш айни муддао бўларди.

Садоқат ФАЙЗИЕВА, Байит ТУРДИЕВ, Шомаҳмуд ШОБИЛОЛОВ.

«ОБУНА97»

Азиз муштарий!

Севимли газетангиз «Ишонч»га обуна бўлдингизми? 1997 йил учун обуна давом этмоқда.

Нашр индекси: якка обуначилар учун 64560, ташкилотлар учун 64561

ЕТТИ ИҚЛИМ НАФАСИ

МДҲ МАМЛАКАТЛАРИДА

Россия Федерациясининг Хавфсизлик кенгаши котиби Иван Рибкин Грознийда музокаралар олиб боради. У Чеченистон Республикасида тинчлик-барқарорлик бўлиши учун куч-ғайратлар сарфлашини ваъда қилган. Айни замонда Россияда собиқ Хавфсизлик кенгашининг котиби А.Лебедь томонидан имзоланган Ҳасавюрт шартномасининг мухолифлари қаршилиги кучайиб бораётир.

***

Собиқ Совет Иттифоқининг собиқ Президенти Михаил Горбачев Президент Борис Ельцин истеъфога чиқиши кераклигини қайд этган. У Лондонда Би-Би-Сига берган мулоқотида бунинг учун Ельциннинг жиддий хасталигини сабаб қилиб кўрсатган. Горбачев шунингдек, Россия катта ўзгаришларни бошдан кечираётганини, бундай пайтда мамлакатга соғлом ва бақувват етакчи кераклигини таъкидлаган.

***

Россия Федерацияси Президенти Борис Ельцин мамлакат халқига навбатдаги радиомурожаатида «Президент ҳам, ҳукумат ҳам, парламент ҳам, президент маъмурияти ҳам, минтақалар раҳбарияти ҳам - барчаси ҳаммангиз учун ҳокимият ҳисобланади. Бу сизларнинг муаммоларингизни ҳал этишга даъват этилган ва масъул ҳокимиятдир»,- деб таъкидлаган. Давлат бошлиги ўз мурожаатида айрим раҳбарларнинг бир-бирига қора чаплаш билан бандлигини танқид қилган.

***

Украинада ҳарбий денгиз кучларининг бир неча раҳбарлари истеъфога чиққанлигини шарҳловчилар Қора денгиз флоти муаммоси билан боғламоқдалар. Украина билан Россиянинг юқори мартабали вакиллари Қора денгиз муаммоси ҳал қилинишига яқин қолганлигини бир неча марта таъкидламоқдалар. Амалда эса Киев билан Москва бунга тегишли шартномани имзолашга ўзларини шошаётгандек кўрсатишга уринаётганликлари тушунарсиз бўлиб қолмоқда, деб таъкидламоқда кузатувчилар.

***

Қозоғистон пойтахти темир йўл бекатларидан бирида йирик миқдордаги гиёҳванд моддаларни Иркутск йўналиши бўйича олиб кетаётган уч россиялик қария аёллар қўлга олинган. Шу куни Петропавловск темир йўл бекатида 51 ёшли ва 63 ёшли кекса аёллар ҳам шундай «юк» билан қўлга олинган. Матбуотнинг ёзишича, кексаларнинг ўз вақтида нафақа пулларини олмаётганликлари уларни гиёҳванд моддалар савдоси билан шуғулланувчилар қўлида қўғирчоққа айлантирмоқда.

ХОРИЖДА

Республикачилар партиясидан АҚШ президентлигига номзод Роберт Доул мамлакатнинг энг йирик штатларида сайловчилар билан учрашувлар ўтказмоқда. Бу 5 ноябрда бўладиган Президентликка сайловлар олдидан учрашувларнинг сўнгги ҳафтасидир. Роберт Доул сайловчилар олдида нутқ сўзлар экан, Билл Клинтонни аҳлоқ-одоб жиҳатидан танқид қилган. Бундан қатъий назар, савол-жавоб натижаларига кўра, Б.Клинтон Р.Доулга қараганда сайловчилар орасида бир мунча катта обрў-эътиборга эга.

***

Афғонистонда пойтахт Кобул учун жанглар ҳамон давом этмоқда. Толибларнинг кучлари мухолифнинг ҳарбий ҳаво кучлари томонидан зарбалар олганига қарамасдан ўз мавқеларида мустаҳкам турибдилар. Толиблар Кобулни сентябрь ойида эгаллаган бўлиб, мамлакатнинг талай қисмини тасарруфларида тутиб турибдилар.

***

АҚШ вакили Денис Рост исроилликлар ва фаластинликларни Хеврондан Исроил қўшинларини олиб чиқиб кетиш масаласида муросага келтириш учун жиддий уринмоқда. У Фаластин раҳбари Ясир Арафат Европага сафарини қолдиришни, чунки Арафатнинг бўлмаслиги воситачилик фаолиятини сусайтириши мумкинлигини қайд этган. Д.Рост ҳар иккала томон ўзаро муросага келиш арафасида деб таъкидламоқда.

***

Миср Президенти Хусни Муборак Исроилнинг собиқ бош вазири Шимон Перес билан учрашган. Шимон Перес Яқин Шарқдаги тинчлик жараёни тўхтаб қолган бўлиши мумкин, лекин уни йўққа чиқариб бўлмайди, деб қайд этган. У Фаластин томони билан музокаралар ҳамон тегишли натижа бермаганлигида Исроилнинг ҳозирги бош вазирини айбламоқда.

***

Покистонда Беназир Бхутто ҳукуматини порахўрликда айблаётган намойишчилар билан полициячилар ўртасида тўқнашувлар бўлди. Полиция Исломобод шаҳрида намойишчиларни тарқатиш учун кўздан ёш оқизадиган газ қўллаган. Намойишчиларни тарқатиш учун кўплаб аскарлар, хавфсизлик кучлари жалб этилгани учун шаҳарга кириш таъқиқлаб қўйилган.

Жаҳон матбуот агентликлари материаллари асосида.

Касаба уюшмалар ҳаёти

МУҲИМИ — МАЛАКА

Республикамизда олиб борилаётган иқтисодий ислоҳотлар ўзининг иккинчи — муҳим палласига кириб бормоқда. Бу янги ижтимоий ҳаётнинг барча жабҳаларида катта ўзгаришлар, юксалишлар жараёни бўлади. Ана шундай шароитда меҳнаткашларнинг иқтисодий-ижтимоий манфаатларини муҳофаза қилиш, меҳнат ҳуқуқларини рўёбга чиқариш, уларни ва оила аъзоларини соғломлаштириш, маданий дам олишларини таъминлаш касаба уюшмаларининг асосий вазифаларидан биридир.

Ўзбекистон давлат муассасалари ва жамоат хизмати ходимлари касаба уюшма Марказий Қўмитасининг яқинда бўлиб ўтган 5-Пленуми ана шу масалаларни муҳокама қилди. Унда Қорақалпоғистон Республикаси ва Навоий вилоят қўмиталарининг бу борада олиб бораётган ишлари кўриб чиқилди.

Касаба уюшмалари фаолиятининг изчиллиги, таъсирчанлиги ва самарадорлиги кўпинча сайлаб қўйилган етакчи ва фаолларнинг иқтисодий, ҳуқуқий билимдонлигига, ҳаётда тутган позициясига, тадбиркорлигига ва журъатлилигига боғлиқ. Шу боисдан Қорақалпоғистон Республикаси ва Навоий вилоят қўмиталари кадрларни танлаш, жой-жойига қўйиш, уларни ўқитиб, малакаларини оширишга алоҳида эътибор бермоқда. Ўқишларга фақат туман ва бошланғич ташкилот раислари, уюшма фаоллари жалб қилинмасдан, маъмурият ҳисобчилари ҳам тортилаётир.

Тармоқ касаба уюшма қўмиталарининг амалий фаолиятида ,айниқса, «Очиқ хатлар куни» тадбири яхши самара бермоқда. Бу тадбирни ўтказиш учун қўмита раҳбарлари туманларга чиқиб, туман кенгашлари, бошланғич ташкилотларда меҳнаткашлардан келган ариза-шикоятларга берилаётган жавобларни ўрганишмоқда. Бу усулнинг эътиборга лойиқ томони шундаки, биринчидан, у жойларда меҳнаткашлар аризаси билан ишлашни яхши йўлга қўйса, иккинчидан, қуйи ташкилотларда кундалик ишларни режалаштиришга, ҳужжатлар билан ишлашни тартибга солишга, касаба уюшмасининг маъмурият билан алоқаларини мустаҳкамлашга, жамоа шартномалари, меҳнат битимларини пухта тузишга, улар ижросини назорат қилишга ёрдам беради.

«Очиқ хатлар куни»да мавжуд муаммоларнинг туман ҳокимлигида ташкилот ва муассаса раҳбарлари иштирокида муҳокама қилиниши касаба уюшмаси ва маъмурият ўртасидаги барча тушунмовчиликларни бартараф этишга ва ўзаро ҳамкорликни кучайтиришга олиб келади. Шу билан бирга у ижтимоий шерикчилик тамойилларининг ҳаётдаги ёрқин кўринишидир. Касаба уюшма аъзоларининг турмушига, уларнинг яшаш тарзига даҳлдор бўлган ҳар бир масала, ҳар бир муаммони келишувчилик, ўзаро ён босиш йўли билан ҳал этиш орқали касаба уюшмаси жамиятда тинчлик, барқарорлик, фуқаролар тотувлигини мустаҳкамлашга ҳисса қўшади. Қолаверса, шундагина шерикчилик шунчаки, келишувчиликдан иборат бўлиб қолмай, балки меҳнаткашларнинг манфаатларини ҳимоя қилишда қатъиятлик, қонунийлик-меъёрида сақланади.

Пленум иши давомида маълум бўлдики, қўмиталарда касаба уюшмаларининг фаолиятини янада такомиллаштириш учун ҳам анча-мунча ишларни амалга ошириш лозим экан. Чунки бу борада бир мунча хато ва камчиликларга йўл қўйилган. Ишчи-хизматчиларнинг иқтисодий манфаатлари, қонуний ҳуқуқларини ҳимоялаш ҳали талаб даражасида эмас. Ишдан ноҳақ бўшатилганлар, иш пайтида жароҳат олиб ёки касб касалликларига чалиниб нафақасини расмийлаштиролмай юрганлар учраб туради.

Тўғрисини айтганда, бундай камчиликлар деярлик барча вилоятларда топилади. Буни Марказий Қўмитага келаётган ариза ва шикоятлардан ҳам билса бўлади. Жумладан, Мудофа вазирлигига қарашли уй-жойларни эксплуатация қилиш бўлинмасида ишловчи бир шахс иш пайтида жароҳат олган. Аммо маъмурият ишчининг соғлиғига келтирилган зарар учун пул тўлашдан бош тортган. Марказий Қўмита бу ишга аралашгандан сўнг жабрланувчининг талаби қондирилади. Худди шундай воқеа Ички ишлар вазирлигига қарашли меҳнат-ахлоқ тузатиш колониясида ҳам содир бўлган.

Биз кўпинча ишчи ёки хизматчи ноҳақ ишдан бўшатилса маъмурият раҳбарларининг меҳнат қонунларини билмас экан, деган фикрга борамиз. Борди-ю бундай номаъқулчилик қонунларни яхши биладиган, хизмат вазифасига кўра қонунларнинг ижросини назорат этувчи ташкилот раҳбарлари томонидан содир қилинса, нима дейиш мумкин? Мисол учун, Тошкент шаҳар адлия бошқармасининг бошлиғи битта буйруқ билан 7 кишини ишдан бўшатган. Бунинг учун касаба уюшмасининг фикри билан қизиқмаган. Фақат буйруқда, коллегиянинг қарорига биноан, дейилган холос. Натижада Меҳнат Кодексининг 43-48-159 моддалари қўпол равишда бузилган.

Дарҳақиқат, меҳнаткашларнинг иқтисодий-ижтимоий манфаатларини қаттиқ туриб ҳимоя қилиш орқали одамларнинг ҳурматини, эътиборини қозониш мумкин. Бунинг учун касаба уюшмалари барча ҳуқуқий кафолатларга эга. Шу йил кучга кирган Меҳнат Кодекси ҳам ана шу кафолатларнинг ёрқин ифодасидир.

Тўғри, бизда кўплаб пишиқ-пухта қонунлар қабул қилинган. Лекин бу қонунларнинг ҳаётда тўла амал қилинишига халақит бераётган омил одамлардаги ҳуқуқий онгнинг, ҳуқуқий маданиятнинг анча пастлигидир. Одамларнинг эскича қарашларини, тушунчаларини ўзгартириб, уларда ҳуқуқий онгни шакллантириш лозим. Бинобарин, ҳар бир киши қонун барча масалаларда ҳуқуқий кафолат эканини англаши билан бирга бу қонунлар ўзларига муайян бурч, мажбурият, ва масъулият юклашини ҳам чуқур ҳис этишлари шарт.

Маълумки, «Меҳнатни муҳофаза қилиш тўғрисида»ги Қонун 1993 йили май ойида қабул қилинган. Ваозирлик ва турли идоралар шу қонун асосида меҳнат шароитларини яхшилашга оид Низом ҳамда дастурларни ишлаб чиқиши, уни молиявий таъминлаши лозим. Аммо шу пайтгача тармоқдаги атиги 4 та вазирлик Низомни ишлаб чиқди, 4 таси бу борада иш олиб бораяпти. Бошқа вазирлик ва ташкилотлар эса кишилар саломатлигига, қолаверса, меҳнат унумдорлигига алоқадор бўлган бундай муҳим масалага совуққонлик билан қараб келмоқдалар. Ўзбекистон давлат муассасалари ва жамоат хизмати ходимлари касаба уюшмаси Марказий Қўмитасининг 5-Пленуми касаба уюшмаларининг фаолиятини даврга мос равишда такомиллаштириш учун қатор тадбирларни белгилади. Жумладан, касаба уюшма фаолларини ўқитиш тизимини қайта тиклаш, уни такомиллаштириш, ўқиш режаларини иқтисодий ислоҳотларга мувофиқ равишда ишлаб чиқишга қарор қилди. Шу қарорга кўра жамоатчилик асосида ишловчи «Ўқув-услубий ва маслаҳат» Маркази ташкил этилди. Ўйлаймизки, катта эҳтиёж билан ташкил этилган Марказ бу муаммоларнинг ҳал этилишида етакчи ўринни эгаллайди.

Х.ЙЎЛДОШЕВ.

МЕҲНАТ КЕЛТИРАР ҲУРМАТ

Меҳнаткашларнинг ижтимоий-иқтисодий манфаатлари ва қонуний ҳуқуқларини ҳимоя қилиш касаба юшма қўмиталари фаолиятининг устивор йўналишларидан биридир. Агросаноат мажмуи ходимлари касаба уюшмаси шаҳар қўмитасининг фаолияти фикримизнинг далилидир.

Тармоқнинг корхоналари бошланғи касаба уюшма ташкилотларининг меҳнат жамоаларидаги ўрнини мустаҳкамлаш ҳамда таъсирчанлигини ошириш мақсадида касаба уюшма қўмиталарининг раислари, касаба уюшма фаоллари учун ҳар ойда энг долзарб масалалар юзасидан семинар машғулотларини ўтказиш йўлга қўйилган. Ушбу машғулотларда тегишли вазирликлар, идоралар ва юқори касаба уюшма ташкилотларининг масъул ходимлари иштирок этиб, ўз чуқур билим ва бой тажрибалари билан тингловчиларни баҳраманд этмоқдалар.

Бундан ташқари тармоқ касаба уюшмаси шаҳар қўмитасининг Пленумлари ва кенгайтирилган Раёсатлари мажлисларида корхона, ташкилот маъмурияти ва касаба уюшма қўмитаси фаолиятининг турли соҳалари чуқур таҳлил этилган ҳолда кўриб чиқилади. Кези келганда айтиш керакки, текшириш жараёнида амалий услубий ёрдам кўрсатишга алоҳида аҳамият берилади. Текшириш натижаларини ўрганиш, зарур хулоса чиқариш, уни ҳаётга тадбиқ этиш ўзининг самарасини бермоқда. Жойларда меҳнаткашларни ижтимоий жиҳатдан ҳимоя қилишга катта аҳамият берилиб, ғамхўрлик кўрсатилмоқда.

Касаба уюшма қўмиталарининг ташаббуси билан тармоқдаги қатор корхоналарда ходимларнинг овқатланиш ва транспорт харажатлари учун компенсация тўланмоқда.«ЎзБАТ»ҳиссадорлик жамияти, «Темирчи» очиқ турдаги ҳиссадорлик жамияти каби қатор корхоналар, ташкилотларда бепул тушлик ташкил этилган. Уруш қатнашчилари, афғон воқеалари иштирокчилари ҳамда ногиронлари, меҳнат фахрийларига шунингдек, ишлаётган фахрийларга катта аҳамият берилиб, байрам шодиёналарида уларга пул мукофотлари ва қимматбаҳо совғалар тақдим этилмоқда.

Тармоқдаги кўпгина корхоналарда ходимларнинг кам таъминланган ва кўп болали оилаларига мунтазам равишда моддий ёрдам кўрсатилиб, уларнинг фарзандларига болалар соғломлаштириш оромгоҳлари учун йўлланмалар бепул берилмоқда. Бозор иқтисодиётининг қийинчиликларига қарамасдан қатор корхоналар ходимларнинг яшаш шароитларини яхшилаш масалаларини муваффақиятли тарзда ҳал этмоқдалар.

Ўзбекистон Республикаси сув хўжалиги Вазирлигининг Тошкент темир-бетон маҳсулотлари заводи, 3-автобаза ва бошқа корхоналарнинг маъмурияти томонидан касаба уюшма қўмиталарига уй-жойга муҳтож бўлган ходимларга бир йилда битта уйни тақдим этишлари учун имконият изланмоқда. Бу масалада «Олтин бошоқ » ҳиссадорлик жамияти маъмурияти ва касаба уюшма қўмитасининг фаолияти эътиборга лойиқдир. Ушбу корхонада кейинги икки йилда 20 нафар ходимга бепул тарзда 2, 3 ва 4 хонали уйлар берилиб, уларнинг яшаш шароитлари яхшиланди.

Меҳнаткашларни соғломлаштириш ҳамда кўнгилли дам олишини ташкил этиш тармоқ ходимлари касаба уюшмаси шаҳар қўмитаси, корхоналар касаба уюшма қўмиталари фаолиятининг диққат марказида турибди. 1996 йилнинг 9 ойи мобайнида санаторияларга 369 та, «Кумушкон» ва «Чимён» каби дам олиш уйларига эса 482 та йўлланма меҳнат аҳлига тақсимлаб берилди. Ёшларни маданият ва спортга, шунингдек, аҳолининг кенг қатламларини «Соғлом авлод учун» республика дастурини бажаришга жалб этиш ҳамда соғлом авлодни тарбиялаб вояга етказиш мақсадида тармоқ ходимлари касаба уюшмаси шаҳар қўмитаси «Агросаноатчи» МЖТСК билан ҳамкорликда ҳар йили улкан байрамларда тармоқ меҳнаткашлари ҳамда уларнинг фарзандлари учун маданий-спорт байрамларини ўтказмоқдалар. Мирзо Улуғбек номли маданият ва истироҳат боғида Соҳибқирон Амир Темур таваллудининг 660 йиллигига бағишлаб ўтказилган байрам халқ сайли фикримизнинг ёрқин далили.

1996 йилнинг 25 октябрида тармоқ ходимлари касаба уюшмаси шаҳар қўмитаси ташкил топганига 10 йил тўлди.

Шу даврдан бошлаб Ноила Одиловна Умарова ушбу йирик жамоат ташкилотига узлуксиз равишда моҳирлик билан раҳбарлик қилиб, бошланғич касаба уюшма қўмиталарининг таъсирчанлигини ошириш, меҳнат аҳлининг қонуний манфаатларини қатъийлик билан ҳимоя қилиш борасидаги фаолияти, ишчига нисбатан жонкуярлиги, камтарлиги, одамийлиги каби фазилатлари билан ҳурмат-эътибор қозониб келмоқда.

Ушбу қутлуғ тарихий сана муносабати билан тармоқ ходимлари касаба уюшмаси шаҳар қўмитасини меҳнат аҳлининг юксак ишончини оқлаб, мушкулини осон, оғирини енгил қилишдек хайрли иши йўлида саломатлик, улкан муваффақиятлар доимо ҳамроҳ бўлишига тилакдошмиз.

Улуғбек ПЎЛАТОВ.

Шредер номли илмий текшириш институти ходимлари 36 гектар олмазордан кунига 10-12 тоннадан ҳосил олишмоқда. Уларга талабалар яқиндан ёрдам беришяпти. Суратда: Бригада бошлиғи Рихсивой Неъматов талабалар билан.

Н.МУХАММАДЖОНОВ олган сурат.

ЯНГИ УСУЛ САМАРАСИ

Хабарингиз борки шу йилнинг август ойида «Август ойи ғузада ҳосил тўплаш ойи» шиори остида кўрик ташкил қилинган эди. Бу ҳақда газетамизнинг 1996 йил 23 август кунги сонида хабар берган эдик.

Марказий Комиссия номига келган ҳужжатлар кўриб чиқилиб, мусобақага якун ясалди.

Қуйидагилар ғолиб деб топилди.

Булар: 1. Андижон вилояти, Олтинкўл туманидаги «Намуна» жамоа хўжалиги.

2. Бухоро вилояти, Вобкент туманидаги «Ал-Бухорий» жамоа хўжалигининг V-бригадаси бошлиғи М.Болтаев:

3. Навоий вилояти, Навбаҳор тумани Оҳунбобоев жамоа хўжалигидаги Сафаров деҳқон хўжалиги:

4. Хоразм вилояти Хонқа тумани, «Ал-Хоразмий» жамоа хўжалигидир.

Ушбу меҳнат жамоалар кўрикнинг ҳамма шартларини бажарган ҳолда, юксак натижаларга эришишди. Масалан, Андижонлик «Олтинкўл» туманидаги «Намуна» жамоа хўжалиги жами 620 гектар ер майдонига чигит қадашган бўлса, шулардан 106 гектари, плёнка остига экилди. Шу туфайли агар оддий шароитда экилганда пахта ҳосили 34 центнер бўлса (бир гектардан), плёнка остида экилган пахта 44 центнер ҳосил берди. Шу билан бирга агар оддий усулда экилган майдонда 36200 сўм даромад қилинган бўлса, плёнка тагида экилган майдондан (Бир гектардан, 59700 сўм даромад қилинган. Давлат топшириғи эса, 25 сентябрда бажарилди. Бошқа ғолибларни кўрсаттичлари ҳам аъло.

Биз 1996 йил «Август ойи - ғузада ҳосил тўплаш ойи» кўриги ғолибларини чин қалбимиздан табриклаб, уларга шарафли меҳнатларида янги ютуқлар, сиҳат-саломатлик тилаймиз.

Ғолиб деб топилган жамоаларга пул мукофоти ва санаторияларга (бепул) йўлланмалар топширилади.

Босит АКБАРОВ,
Ўзбекистон АСМ ходимлари касаба уюшмаси Марказий Қўмита бўлим бошлиғи,
Марказий комиссия аъзоси.

Маънавият

ИЛМИЙ АНЖУМАНЛАР

Тошкент шаҳар хотин-қизлар қўмитасининг маънавият ва ижодкорлар уюшмаси, Тошкент шаҳар «Маҳалла» жамғармасининг хотин-қизлар билан ишлаш бўлими ва республика «Камолот» жамғармаси Тошкент Давлат олий ўқув юртларида «Амир Темур ва темурийлар тарихи» мавзусида қатор илмий конференцияларни ўтказди.

Ана шундай анжуманлардан бири Ўзбекистон Республикаси касаба уюшмалари Федерацияси Кенгаши билан ҳамкорликда Тошкент Давлат техника университетида ҳам ўтказилди. Унда таниқли олимлар Турғун Файзиев, Муборак Юнусхўжаєва, Лазиз Қаюмов, кинорежиссёр Мелис Абзалов, актёр Ўлмас Алихўжаев, шоира Нодира Рашидовалар буюк соҳибқирон ҳаёти ва фаолияти, халқимизнинг бой маънавияти, маданияти ҳақида маърузалар қилдилар.

Тошкент шаҳар «Маҳалла» хайрия жамғармаси ва Чилонзор тумани «Маҳалла» жамғармаси «Маҳалла-маънавият маскани мавзусида илмий анжуман ўтказди. Унда қатнашган Тошкент «Маҳалла» жамғармасининг раиси Ҳожиакбар Бахтиёров, шаҳар маънавият ва маърифат марказининг раиси, профессор С. Салимов, халқаро «Олтин мерос» жамғармаси раисининг муовини Н. Усмонова, Тошкент «Маҳалла» жамғармаси раиси муовини М. Юнусхўжаева ва бошқалар сўзга чиқдилар.

М. МАҲМУДОВА.

КУН ТАРТИБИДА ҲУҚУҚИЙ ВА ИЖТИМОИЙ ҲИМОЯ

Яқинда маданият ходимлари касаба уюшмаси Тошкент шаҳар қўмитасининг III пленуми бўлиб ўтди. Пленумда мазкур қўмита раиси Ғ.Ғуломов «Тошкент шаҳар маданият соҳасидаги корхона ва ташкилотлар касаба уюшма қўмиталарининг касаба уюшма аъзоларини ҳуқуқий ва ижтимоий жиҳатдан ҳимоя қилиш борасидаги вазифалари тўғрисида» маъруза қилди. Маърузачи бу борадаги амалга оширилган ишлар, йўл қўйилган камчиликлар ҳамда уларни бартараф этиш йўллари хусусида батафсил тўхталиб ўтди.

Жумладан, касаба уюшма қўмиталарининг янги Меҳнат Кодексини пухта ўрганиш учун тармоқ шаҳар қўмитаси томонидан амалий тарзда ёрдам кўрсатилаётганлиги ва ҳуқуқий жамият барпо этилаётган ҳозирги шароитда меҳнат қонунчилигини мукаммал ўрганиш меҳнат аҳлининг қонуний ҳуқуқлари ҳамда манфаатларини ҳимоя қилиш борасида таъсирчан кучга эга эканлиги алоҳида таъкидланди.

Пленумда кўрилган масалалар юзасидан тегишли қарор қабул қилинди. Пленум ишида шаҳар касаба уюшмалари кенгаши раисининг муовини Ф.Рузибеков иштирок этди.

У.ПЎЛАТОВ.

Замонамиз бунёдкорлик, яратувчилик ишларига бой. Қаерга боқманг, ҳамма жойда ободонлаштириш, янги қурилишлар авж олган. Мухбиримиз Нормамат Тоғаев Қашқадарё вилояти Косон ва Муборак туманлари ҳудудларида бунёдкорлик ишларини амалга ошириб келаётган «Қаршиқурилиш» ишлаб чиқариш бирлашмасига қарашли «Чўлқурилиш» тресту бошқарувчиси Убайдуллахон Исмоилов билан ана шу мавзуда суҳбатлашди.

ЎН ЙИЛЛИК ЎЛЧОВИ

— Азалдан ҳунармандлар ва косиблар маскани, Буюк Ипак йўли шоҳ бекатларидан бири бўлган Косон Қашқадарё вилоятининг энг қадим гўшаларидан биридир. Косон тумани ташкил топганига шу йил 70 йил тўлади. Худди шунингдек, айни пайтда туманда фаолият кўрсатаётган «Чўлқурилиш» трести шу ҳудудда иш бошлаганига ҳам шу йил ўн йил бўлади. Демак, Косон ҳаётининг кейинги ўн йиллигида қурилиш жабҳасида трест жамоасининг ҳам ўз ўрни бор, албатта.

Айни пайтда «Чўлқурилиш» деб аталаётган трестимиз 1985 йилнинг охирларидан бошлаб то шу кунгача Косонда фаолиятини давом эттирмоқда. Бугунги кунда трестимиз ихтиёрида бешта механизациялашган кўчма идора, битта қурилиш-таъмирлаш бошқармаси, битта қурилиш механизмлари бошқармаси, ишлаб чиқариш технологик мажмуи бошқармаси бўлиб, уларга уюшган 1045 киши Косон ва Муборак ҳудудларида бунёдкорлик ишларини олиб боришмоқда.

Трестимиз Косонда фаолиятини бошлаганидан бери жами 479 минг 874 квадрат метр уй-жой, 14346 ўринли мактаб, 2420 ўринли боғча-ясли, 1620 ўринли шифохона, 2400 ўринли клуб, 3300 квадрат метр ҳажмдаги савдо дўконлари ва бошқа бир қатор бунёдкорлик ишларини амалга оширишга эришди. Косон туманининг чўл қисмида барпо этилган «Гулбоғ», Абдулла Набиев номли, «Ширинтепа», «Чироқчи», «Сурхон», «Жарқум», Муборак туманидаги 5—А, 6—А, 30-31-36 жамоа ширкат хўжаликлари марказий қўрғонлари ҳам трест меҳнаткашларининг маҳсулидир.

Биргина ўтган 1995 йилда бош пудрат бўйича режадаги 44 миллион 445 минг ўрнига 131 миллион 800 минг сўмлик ёки 290 фоизлик иш бажаришга муваффақ бўлинди. Йил давомида режалаштирилган 2971 квадрат метр ўрнига 3600 квадрат метр ҳажмдаги қурилиш объектларини тўлиқ фойдаланишга топширдик. Косондаги Саноат лицейининг 624 ўринли қўшимча ўқув биноси, Мубораклаги беш минг томошабинга мўлжалланган ўйингоҳ ва бошқа бир қатор йирик қурилишлар бунёдкорларимизнинг самарасидир.

Бизнинг эришадиган муваффақиятларимиз асосан ишловчиларнинг унуми ва сифатли меҳнатларига боғлиқ. Шу боис, ишловчиларга ғамхўрлик кўрсатиш, уларни бозор муносабатлари муаммоларидан ижтимоий муҳофазалаш доимий диққат-эътиборимизда бўлиб келмоқда. 1995 йилнинг январида бир ишчининг ўртача ойлик маоши 434 сўмни ташкил этган бўлса, декабрга келиб 1686 сўмга етказилди ёки тўрт баробарига оширилди. Йил давомида илғор ишловчиларга 300 минг сўм мукофот пули, жами ишловчиларга уч миллион 728 минг сўм миқдорида овқат пули берилди. Биргина маошнинг ўзига 21 миллион 912 минг 700 сўм сарфланди.

Бундан ташқари, дам олиб, ҳордиқ чиқаришлари, соғликларини тиклаб қайтишлари учун санаторийларга жўнатилган 22 кишидан иккитасига йўлланмалар касаба уюшма қўмитаси томонидан текинга берилди. Ишловчиларимизнинг ҳар йили 30 — 50 нафар ўғил-қизи ёзги таътилларини Миракидаги «Чашма» болалар дам олиш оромгоҳида ўтказишиб қайтишадики, уларнинг йўлланмалари ҳам трест касаба уюшма қўмитаси томонидан текинга берилади. Ўтган йили уч кишига моддий ёрдам кўрсатилди, ишловчиларнинг тўй-маъракаларига ҳам маълум миқдорда иқтисодий кўмак беришни йўлга қўйганмиз.

Косонда тарихий обидалар, қутлуғ қадамжолар, сирли-синоатли масканлар ҳам жуда кўп. Биз шулардан эшони Косон номи билан аталувчи қабристон, Пудина қишлоғидаги Хисамота қадамжоси ёдгорлиги ҳовли-деворлари ва биноларини таъмирлаб, Қорабайир қишлоғида масжид, ҳазрати Баҳовуддин Нақшбандий зиёратгоҳи қошида чет эллардан келувчи зиёратчиларнинг тунаб қолишларига мўлжалланган турар-жой биноларини ҳам қисқа фурсатда қуриб бердик.

Ҳозирги бозор иқтисодиёти кечаётган кунларда ягона мақсадимиз иш суръатини сусайтирмаслик, муаммолар ечимини тадбиркорлик билан топиш, ишловчиларнинг бўш ва маошсиз қолишларига йўл қўймаслик. Шу мақсадда ички имкониятлардан ҳам оқилона фойдаланишга, ўзимизга ўзимиз йўл очишга ҳаракат қилмоқдамиз. Ана шу изланишлар, имконият қидиришлар орқасида трестимиз қошида бетон, бетон-блок, ғишт-блок, йўлак плиталари ишлаб чиқаришни ҳам йўлга қўйганмиз. Тинимсиз саъй-ҳаракатларимиз эвазига ҳар чоракда бош пудрат бўйича режадаги 40 миллион 344 минг ўрнига 44—50 миллион сўмлик ёки 111 — 115 фоизлик, ўз кучимиз билан 39 миллион 421 минг ўрнига 48 — 50 миллион сўмлик иш бажариб, режаларимизни чорак сайин муттасил ошириб уддалашга муваффақ бўлиб келмоқдамиз. Бундай муваффақиятларни қўлга киритишимизда 7-механизациялашган кўчма идорадан Маҳмуд Зиёмиддинов, Рустам Қобилов, Қаҳрамон Жалилов раҳбарлик қилаётган, энг намунали 45-механизациялашган кўчма идорадан Мўмин Темиров, Ойбек Бобомуллаев, шу идоранинг мутахассислари Мурод Мамашарипов, Тоштемир Рустамов, Сайёра Ҳайитова, 62-таъмирлаш-қурилиш бошқармасидан Жамшид Тошқуловлар иш боши бўлган жамоаларининг хизмат ва ҳиссалари ,айниқса, катта бўлаётганини таъкидламоқчиман. Зеро, шаҳримиз кўрки миллатимиз фахри, келажагимиз истиқболидир.

Н. ТОҒАЕВ.

ЖИЗЗАХ ТЕМУРНОМАСИ

Жорий йилда вилоят ўлкашунослик музейида темурийлар даврига оид тарихий ва маданий тамойиллар ва шу даврга оид каштачилик буюмлар санъати кўргазмалари ташкил этилди.

***

Педагогика институтида профессор ўқитувчилари ҳамкорлигида З.Норматов номли ўрта мактабда «Амир Темур ва мунажжимлар» мавзуида илмий назарий анжуман ва шаҳардаги 12,19,21- ҳунар лицейларда темурхонлик кечалари бўлиб ўтди.

***

Ўқитувчилар малака ошириш институтида Амир Темур тарихи бўйича дидактик материаллар тузилди.

***

Жиззах мусиқали драма театри жамоаси Одил Ёқубовнинг «Фотиҳи Музаффар» романи асосида янги асари саҳналаштирилди.

***

Жиззах шаҳрида Амир Темурга бағишлаб халқаро бокс мусобақалари ўтказилди.

***

Камолот ёшлар жамғармасининг вилоят бўлими соҳибқирон ватани Шаҳрисабзга сафар уюштирди.

***

Вилоят темуршунос олимларининг «Таъзим» деб номланган китоблари кўп нусхада чиқди.

А.ЭРГАШЕВ,
«Ишонч» мухбири.

«Ишонч»нинг ҳуқуқий маслаҳатхонаси

ЙИГИТЛИК БУРЧИМИЗ

Инсон учун ўзи туғилиб ўсган юртнинг тупроғи азиз, унинг ҳар қарич ери муқаддасдир. Она Ватанни кўз қорачиғидай асраш унинг ҳар бир фарзандининг муқаддас бурчи ҳисобланади. Шунинг учун ҳам вояга етган ҳар бир йигитга она юрт тупроғини эъзозлаб, ватанга муносиб хизмат қилиш вазифаси юклатилади.

Туронзамин деб аталмиш она юртимиз фарзандлари қадим-қадимдан ўз ватанларини ташқи хуружлардан ҳимоя қилиб, уни эъзозлаб келганлар. Бугунги кунда Ўзбекистон мустақил. Унинг сарҳадлари даҳлсиздир. Ватан сарҳадларини қўриқлаш, халқимиз тинчлиги ва осойишталигини таъминлаш Ўзбекистонда туғилиб ўсган ҳар бир йигитнинг шарафли бурчидир.

Айни кунларда республикамизнинг вилоят ва туманларида йигитларни ҳарбий хизматга чақириш давом этмоқда. Шу муносабат билан таҳририятимизга кўплаб хатлар келмоқда. Бу мактубларда муштарийларимиз ҳарбий ва муқобил хизмат, улар қай тарзда амалга оширилиш ҳақида тушунтириш беришимизни сўрамоқдалар.

Аввало мустақил республикамизнинг бош Қонуни-Конституциясида ватанга хизмат қилиш ҳар бир йигитнинг бурчи эканлиги таъкидланган. Шу боисдан ҳам Ўзбекистон Республикасининг 1992 йил 3 июлда қабул қилинган «Ҳарбий хизмат тўғрисида»ги қонунига биноан вояга етган йигитлар хизматга чақирилади ва шу қонунга асосан сафарбарликдан бўшатилади.

Ушбу қонунга биноан чақирув ҳамда ҳарбий хизматдан озод қилиш Ўзбекистон Республикасининг Олий Мажлиси томонидан кўриб чиқилади ва Президент Фармонига асосан амалга оширилади. Умумий ҳарбий мажбуриятнинг мазмуни Ўзбекистон Республикасини мудофаа қилиш ва мамлакат фуқароларининг тинч меҳнат ва осойишта ҳаётини таъминлашдан иборатдир. Бунинг учун ҳар бир йигит мажбурий ҳарбий тайёргарликдан ўтиши керак. Шу боис 18 ёшдан 27 ёшгача бўлган йигитлар ҳарбий хизмат чақирилади.

КИМЛАРНИНГ ЧАҚИРУВ МУДДАТИНИ КЕЧИКТИРИШ МУМКИН?

Ҳарбий хизматга чақирилиш муддатини кечиктириш ёки орқага суриш фуқароларнинг оилавий шароитига қараб ёки саломатлиги ёмонлашгани муносабати билан туман комиссияси томонидан амалга оширилади.

Чақирув муддати оилавий шароитга кўра узайтирилиши мумкин. Чунончи:

а) чақирилувчининг отаси ва онаси ёки улардан бири меҳнатга қобилиятсиз бўлиб, улар билан бирга ёки айрим ҳолда истиқомат қилишдан қатъий назар, ўзларини боқиши шарт бўлган бошқа меҳнатга қобилиятли ўғли бўлмаса, ота-оналарининг меҳнатга қобилиятсизлиги амалдаги қонунларга мувофиқ аниқланади:

б) чақирилувчининг меҳнатга қобилиятли онаси ёлғиз бўлиб, унинг 16 ёшга тўлмаган икки ва ундан ортиқ боласи бўлса-ю, истиқомат жойидан қатъий назар, амалдаги қонунларга мувофиқ онасига моддий ёрдам кўрсатиши шарт бўлган меҳнатга қобилиятли бошқа болалари бўлмаса.

в) чақирилувчининг бир фарзанди бўлиб, уни ёлғиз ўзи тарбиялаётган бўлса:

г) чақирилувчининг икки ва ундан ортиқ фарзанди бўлса, ёки хотини I ёки II гуруҳ ногирони бўлса, чақирув муддати узайтирилади.

Ота-онасининг вафот этганлиги, уларнинг узоқ муддат бетоблиги ёки бошқа узрли сабабларга кўра чақирилувчини камида беш йил давомида ўз қарамоғида сақлаётган шахслар унинг ота-онасига тенг шахслар ҳисобланадилар.

Ўрта умумий таълим ва ҳунар-техника билим юртларида таҳсил кўраётган чақирилувчиларнинг чақириш муддати тўлиқ умумий таълим олгунларига қадар, лекин кўпи билан 21 ёшгача; ишлаб чиқаришдан ажралган ҳолда олий ўқув юртларида таълим олаётган чақирилувчиларнинг чақириш муддати - ўқув юртини битиргунларига қадар таълим олишини давом эттиришлари мақсадида узайтирилади.

Ўқув юртларидан интизомсизлиги, ўқишда улгурмаслиги ва ўқишни хоҳламаслиги сабабли ҳайдаб юборилган шахслар чақирилиши муддатини узайтириши ҳуқуқидан маҳрум бўладилар.

д) табиий офат рўй берган жойлардан кўчирилган чақирувчиларнинг чақириш муддати Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг қарорига биноан кўчирилган вақтдан бошлаб куни билан 2 йилга кечиктирилади.

е)чақирилиш муддатини кечиктириш ҳуқуқини йўқотган чақирилувчилар, шунингдек чақирилиш муддатини кечиктириш ҳуқуқига эга бўлмаган ёки « Ўзбекистон Республикасининг умумий ҳарбий мажбурият ва ҳарбий хизмат тўғрисида»ги Қонуни 17-моддасида назарда тутилган чақирилишидан озод бўлиш асослари бўлмаган шахслар ва турли сабабларга кўра муддатли хизматга чақирилмаганлар қўшинларга жўнатиш кунига 27 ёшга тўлгунга қадар навбатдаги чақириш амалга оширилаётганда чақириладилар.

Ушбу қонуннинг 18 моддасига кўра муддатли ҳарбий хизматга чақиришдан озод этиш:

тинчлик вақтида саломатлиги ёмонлашганлиги учун ҳарбий хизматга яроқсиз деб топилган:

27 ёшга тўлгунига қадар муддатли ҳарбий хизматга ёки муқобил хизматга чақирилмаган:

рўйхатдан ўтказилган диний идораларнинг бирида диний рутбага эга бўлган:

Туғишган ака-укаларидан бири муддатли ҳарбий хизматни ўташ вақтида ҳалок бўлган чақирилувчилар муддатли ҳарбий хизматга чақирилишдан озод этиладилар.

МУҚОБИЛ ХИЗМАТНИ ЎТАШ ҲУҚУҚИ

Ўзбекистон Республикасининг 18 ёшдан 27 ёшгача бўлган, ҳарбий ҳисобда турадиган фуқаролари муқобил ҳарбий хизматга қуйидаги тартибда ўтказилади:

хизматга чақирилаётган шахсдан ташқари 16 ёшга тўлмаган тўрт ва ундан ортиқ болали оиладан бўлсалар;

Ҳарбий хизматни ўташ даврида ногирон бўлиб қолган ота-онаси ёки ака-ука (опа-сингил)лари бўлса, диний таъминоти қурол ишлатишига ва Қуролли Кучларда хизмат қилишга йўл қўймайдиган рўйхатдан ўтган диний ташкилотларнинг аъзоси бўлсалар, муқобил хизматни ўташ ҳуқуқига эга бўладилар.

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси Муқобил хизматни ўташ ҳуқуқига эга бўлган фуқароларнинг ўзга тоифаларини ҳам белгилаши мумкин. Муқобил хизматни ўтаётган шахслар муқобил хизмат хизматчилари деб аталадилар.

Қонуннинг 3- ва 4 моддаларида белгиланганидек, муқобил хизмат муддати 24 ой, олий маълумотли фуқаролар учун эса 18 ой.

Унутмаслик керакки, Ўзбекистон Республикаси Қуролли кучлари сафида хизмат қилиш 18 ёшдан 27 ёшгача бўлган ҳар бир йигитнинг шарафли бурчидир.

Музаффар ИБРАГИМОВ,
ҳуқуқшунос.

ИЖТИМОИЙ СИЁСАТ: БОЗОР ШАРОИТИДА

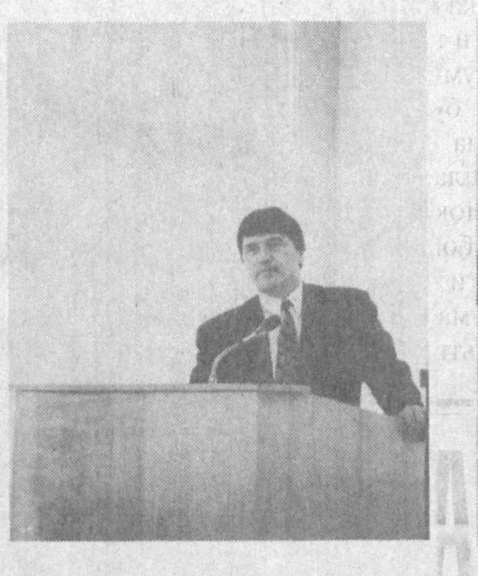

Илгари хабар берганимиздек, пойтахтимиз Тошкентда «Ўтиш даври иқтисодиётида ижтимоий сиёсат» мавзуидаги семинар бўлиб ўтди. Ўзбекистон Республикаси касаба уюшмалари Федерацияси раҳбар ходимлари учун мўлжалланган мазкур анжуман Жаҳон банкининг иқтисодий ривожлантириш институти, республика касаба уюшмалари Федерацияси Кенгаши ҳамда Тошкент Молия институти томонидан ташкил қилинди.

Ушбу семинарни ташкил этишда Жаҳон банки Иқтисодий ривожлантириш институтининг иштирок этиши ўзига хос маъно касб этади. Чунки, республикамиз мустақилликка эришгач, уни жаҳоннинг турли нуфузли ташкилотлари, йирик банклар эътироф этди ва мамлакатимиз улар билан тенглик асосида музокаралар олиб бормоқда. Айниқса иқтисодиётимизнинг барқарор ривожланиши туфайли йирик молиявий муассасалар сирасига кирувчи Германиянинг «Дойче банк» ва АГ «Берлинер банк»и, АҚШнинг «Чейз Менессетен банк»ларининг мамлакатимизда фаолият кўрсатаётгани эътиборга моликдир.

Иқтисодий ислоҳотларга ўтиш жараёнининг ўзига хос қонуниятлари мавжуд бўлиб, унда аҳоли кенг қатламларини ижтимоий муҳофазалаш муҳим тадбирлардан бири ҳисобланади. Ушбу масала иқтисодий ислоҳотлар самарали амалга ошувининг ҳал қилувчи нуқтаси ҳамдир. «Кучли ижтимоий сиёсатнинг муҳим роли шундаки, у халқимизга ислоҳот шунчалик ислоҳот учун эмас, балки аввалambор халқ манфаатлари учун ўтказилмоқда, деган ишонч бахш этади», деб таъкидлайди республика Президенти И. Каримов. Шу маънода Тошкентда ўтказилган мазкур семинар алоҳида аҳамият касб этади.

Тўрт кун давом этган анжуман ишида республикамиз касаба уюшмаларининг раҳбар ходимлари билан бирга Марказий Осиё давлатлари, хитойлик, германиялик мутахассислар иштирок этдилар. Шунингдек, Қирғизистон, Туркманистон, Тожикистон республикаларидан келган мутахассислар кузатувчи сифатида анжуман ҳақида ўз фикр-мулоҳазаларини билдирдилар.

Тингловчиларга ижтимоий сиёсатни ҳаётга тадбиқ этишнинг макроиқтисодий шартлари ва бу соҳани ислоҳ этишнинг ҳуқуқий асослари, ижтимоий сиёсатнинг устивор йўналишлари, ижтимоий сиёсатни ишлаб чиқиш ва амалга оширишда касаба уюшмаларининг роли каби масалаларга алоҳида тўхтаб ўтилди. Шу ўринда семинар директори М. А. Ҳакимованинг сўзлари диққатга сазовордир:

— Ўзбекистонда амалга оширилаётган ижтимоий сиёсат иқтисодий ислоҳотларнинг муҳим тамойилларидан ҳисобланади. Ушбу сиёсатни амалга ошириш учун республикада қонун яратувчилик фаолияти олиб борилмоқда, маълум молиявий маблағлар сарфланмоқда. Шу билан бирга ижтимоий сиёсатни тўғри амалга ошириш, ажратилган маблағлардан самарали фойдаланиш мазкур жараёнда иштирок этувчи ходимларнинг малакасига ҳам боғликдир.

Шунинг учун ҳам Жаҳон банки Иқтисодий ривожлантириш институти томонидан ҳозирги пайтда ҳамдўстлик давлатларининг II мамлакати ва Мўғулистоннинг ижтимоий сектори учун кадрлар тайёрлаш Дастури ишлаб чиқилди. Ўзбекистонда мазкур Дастурни амалга ошириш юқорида номи келтирилган институт ва республика ҳукумати томонидан 1993 йилда бандлик ва ижтимоий муҳофаза муаммолари бўйича семинарни ўтказишдан бошланди. Шундан сўнг олий ўқув юртлари ва ҳукумат идораларининг мутахассисларидан бир гуруҳининг 1995-96 йилларда ўқуви ташкил қилинди. Натижада Ўзбекистон жамоаси ташкил топди ва у кейинги семинарларни мустақил ташкил эта бошлади. Биз гувоҳи бўлиб турган мазкур анжуман ҳам шулар туркумига кириши билан қизиқарлидир.

Ҳақиқатан ҳам ушбу анжуманда ижтимоий сиёсатнинг қарийб барча муаммолари ҳақида олимлар, мутахассислар баҳс юритдилар, фикр алмашдилар. Жумладан, меҳнат бозорида касаба уюшмаларининг роли, касаба уюшмалари ва даромадлар тақсимоти, ижтимоий ҳимоя ва унинг ўз манзилига етказилиши каби масалаларни муҳокама этилиши тингловчиларда катта қизиқиш уйғотди ва уларнинг бу соҳадаги билимларини такомиллаштиришга ёрдам берди. Шу ўринда Хоразм вилоят касаба уюшмалари кенгаши раиси Қ. С. Сапаевнинг сўзларида жон бор:

— Иқтисодий қонунларга амал қилиб ҳамда дунё миқёсида бошқа давлатларнинг тажрибаларини ҳисобга олиб, ижтимоий сиёсатни амалга ошириш муҳимдир ҳамда бу соҳада олиб борилаётган ишлардан боҳабар бўлиб бориш лозим. Биз иштирок этаётган семинар шу жиҳатдан ҳам аҳамиятлики, вазирликлар, ҳукумат идоралари раҳбарларининг ҳамда шу соҳадаги олимларнинг фикр-мулоҳазалари билан танишдик, улар билан бемалол мулоқотда бўлдик, ўзимизни қизиқтирган, биз еча олмаган саволларга жавоб олишга муваффақ бўлдик. Фикримча, бундай семинарлар вилоятларда ҳам ташкил этилса, республикада ўтказилаётган ижтимоий сиёсатнинг моҳиятини кенг халқ оммасига тушунтириш осонроқ бўлар эди.

Анжуманда ижтимоий сиёсатни турли соҳаларда амалга ошириш муаммоларига ҳам эътибор берилди. Таълим тизими ва соғлиқни сақлашни ислоҳ қилишда ижтимоий хизматлар, бу соҳаларни молиялашдаги янгиликлар, таълимни ислоҳ қилишнинг муаммоли йўллари, ўтиш даврида ижтимоий суғурта каби масалалар муҳокамасида қатнашган тингловчилар ўзлари учун кўп фойдали маълумотларга эга бўлдилар.

Анжуман ҳақида Навоий вилояти касаба уюшмалари кенгаши раиси С. А. Махнева қуйидагиларни сўзлаб берди:

— Шуни таъкидлаб ўтиш керакки, ушбу анжуман жуда ҳам ўз вақтида ўтмоқда, чунки ўтиш даврида мамлакатимиз олдида ижтимоий сиёсат соҳасида жуда кўплаб муаммолар мавжуд. Шунинг учун кадрлар ўқуви, айниқса касаба уюшмалари ходимларининг ўқувини ўтказиш жуда муҳимдир. Семинардаги ўқитиш усули ҳам эътиборга сазовордир. Бунда тингловчилар фақат маърузалар эшитибгина қолмай, балки топшириқларни бажариб, ўзларининг олган билимларини намоён қилиш имкониятига эга бўлдилар. Менда айниқса Ғ. Саидова, М. Ҳакимова, Р. Абдукаримовларнинг маърузалари яхши таассурот қолдирди.

Нафақа тизимини ислоҳ қилиш, ижтимоий секторни молиялаш, меҳнат бозоридаги кескинликни юмшатиш имкониятлари, солиқ солиш муаммолари, молиялашнинг нодавлат манбалари каби муаммоларнинг ўртага қўйилиши анжуман қатнашчиларини машғулотларда янада фаолроқ иштирок этишга ундади. Чунки тингловчилар жойларда мазкур масалалар билан жуда кўп тўқнашадилар, улар юзасидан аҳолининг у ёки бу савол ва аризаларига жавоб беришга ҳам тўғри келади.

Машинасозлик саноати ходимлари касаба уюшмалари Марказий Қўмитасининг раиси Ш. Қ. Одилов анжуман ҳақида қуйидагиларни билдирди:

— Касаба уюшма ташкилотлари раҳбарларининг ушбу ўқувини ташкил этилганлиги айни муддао бўлди. Материалларнинг ниҳоятда бойлиги, маърузачи ва сўзга чиқувчилар малакасини юқори савияси қисқа вақт ичида биз тингловчиларга ижтимоий-иқтисодий сиёсатнинг ҳал этиш йўлларини очиб берди. Назарий билимларимизни амалий машғулотларимизда мустаҳкамлаб бордик. Ўйлайманки, семинар машғулотларида олган билимларимиз иш фаолиятимизда асқотади.

Дарҳақиқат, ижтимоий сиёсатни амалга ошириш муаммоларига бағишлаб ўтказилган семинар ҳам назарий, ҳам амалий жиҳатдан, ташкилий жиҳатдан ҳам кўнгилдагидек ўтди. Бунга Туркманистон Республикасидан кузатувчи сифатида иштирок этган Эджегыз Раҳмонованинг дил сўзлари ҳам гувоҳ бўла олади.

— Семинарни мустақил Ўзбекистоннинг пойтахти Тошкент шаҳрида ўтказилиши ҳам ўзига хос маъно касб этади. Чунки, Ўзбекистон тобора жаҳонга юз тутиб бормоқда.

Бозор иқтисодиётига ўтиш шароитида ижтимоий сиёсатни тўғри олиб бориш катта аҳамиятга эга. Менда анжуман қатнашчиларининг фаоллиги, ижтимоий ёрдам ва уни манзилга етказиш, нафақа тизимини ислоҳ этиш, ишсизлик каби муаммоларни ҳал этишда баҳс-мунозарага киришишлари яхши таассурот қолдирди. Кузатувчи сифатида семинарни ўтказишга жуда жиддий ёндошилганини, барча ташкилий масалалар яхши ҳал этилганини, маърузачилар таркибининг юқори савиясини таъкидлаб ўтмоқчиман.

Мазкур семинар касаба уюшма ходимлари учун жуда фойдали бўлиб, унинг қатнашчилари барча масалаларни етарлича муҳокама қилдилар. Ўйлайманки, семинардан кутилган натижага эришилди. Бизнинг Туркманистонда ҳам ҳозир «Туркманистон аҳолисини ижтимоий ҳимоя қилиш тизими ва уни ислоҳ қилиш йўллари» мавзуидаги семинарни ўтказиш режалаштирилган. Ўзбек дўстларимизнинг бу борадаги тажрибаси бизга ҳам қўл келади, деб ўйлайман.

Анжуман сўнгида «Каунтерпарт консорциум» Халқаро нотижорат ташкилотининг вакили Мелани Рейнер хоним ҳам сўзга чиқиб, ўз таассуротларини изҳор этди.

Семинар иштирокчиларига тингланган маърузалар, турли қонун ва лойиҳалар жамланмаси ҳамда макроиқтисодий ибораларнинг қисқача луғати эсдалик совғаси сифатида берилди.

Шавкат ЁҚУБОВ,
Ўзбекистон КУФК ташкилий ишлар бўлимининг маслаҳатчиси.

КЕЧИККАН ДИЛ ИЗҲОРИ

АМИР ТЕМУРНИ «ТИРИЛТИРДИ»—Ю, ЎЗИ...

Ҳозир бутун дунёда Амир Темурнинг 660 йиллиги кенг нишонланаётир. Бу истиқлолнинг шарофати. Шу қутлуғ ва муборак айёмни яқинлаштиришда Иброҳим Мўминовнинг муносиб улуши бор. У зот Амир Темурнинг қандай инсон эканлигини элга, дунёга билдириш учун жонини фидо қилган. Халқимизга Амир Темурни «тирилтириб» берган эди.

Европадаги мамлакатлардан бирининг пойтахтида Амир Темурнинг бюсти олтиндан ясалган бўлиб, тагига «Европа халоскори» деб ёзилмиш. Буни эшитган олимнинг кўнглига фикр келади: «Нега ажлодимиз маданият тараққий этган юртларда улуғланади? Нега у қолдирган ёдгорликлари жаҳонни танг қолдиради?» Шу саволларга жавоб топмоқчи бўлган олим Европа мамлакатларига борганида, хорижий кутубхоналардан ўзига керакли китоб ва ҳужжатларни излаб топди. Изланиш ва тадқиқотларини 60—йилларнинг охирларида якунлади.

1968 йил 5 июнда Ўзбекистон Фанлар Академиясининг президиуми қошидаги кенгашда Иброҳим Мўминов «Амир Темурнинг Ўрта Осиё тарихида тутган ўрни ва роли» ҳақида нутқ сўзлади. Ижобий баҳоланган бу нутқ матни кенгашда айтилган қимматли таклиф ва маслаҳатлар инобатга олинган ҳолда кейинчалик рус-ўзбек тилларида рисола тарзида чоп этилди. Мўъжазгина китобча зимистонда бехосдан чарақлаган яшин бўлди.

Муаллиф бу асарида Амир Темур шахсининг буюклиги қачонлардир юзага чиқишини башорат қилди. «Қизил империя» ҳукми остида ҳам кўпчилик олимларнинг кўзларини равшан, идрокларини теран этиш ниятида улкан ва серқирра, жилвакор ва пурвиқор, жасоратли ва журъатли фаолият кўрсатди.

Лекин олим қиёфасидаги айрим шахслар Амир Темур фаолиятини «идеаллаштириш»да, унга ғайриилмий ёндошишда И. Мўминовни сиёсий-ғоявий хатога йўл қўйилганликда айбдор қилиб кўрсатишга уринишди. Алломага қарши асоссиз туҳмат ва бўҳтондан иборат мақолалар ёзишди. Москвада бошланган таъқиб ва тазйиқ тобора кучайиб, Тошкентда бўронга айланиб кетди. Иғво-ғийбатлар И. Мўминовга оғир ботди. Кетма-кет қилинган адолатсизликлар зукко олимнинг пок руҳиятига соя солди, саломатлигига путур етказди. Улуғ алломадан бизни маҳрум этишди.

Ўзбекистон Фанлар академиясининг кенг зали тўрида Иброҳим Мўминовнинг нурга чўмилган ва тўлин ойдек ёрқин юзи очиқ қилиб қўйилган жасади кечагидай кўзим ўнгида. Марҳумнинг бошида академик Юнус Ражабийнинг «Қаро кўзим»дан бўзлаб, жудолик фарёди-ла жўшган марсияларини тинглаб, қўлига қизил-қора лента таққан Шароф Рашидов ва бошқа улуғларнинг жиққа ёшга тўлган кўзлари тақдирнинг бу шафқатсизлигидан унсиз-унли нолишарди.

Одамларга ўз ақл-тафаккури ва онгли зиёси билан нур берган ўнлаб фан доктори, йигирмадан зиёд фан номзодини тарбиялаган мураббийнинг кўзи абадий уйқуга кеталию, кўнгиллар фарёд чекмайдими?! Бу улуғ зот ўз вақтида Самарқанддаги Ўзбекистон Давлат университетида атоқли давлат арбоби ва ёзувчи Шароф Рашидовни ўқитган... Бугунги кунда шундай улуғ аллома, академик М. М. Хайруллаев тили билан айтганда «тарихни илмий ёритиш, миллий тарихга илмий ёндошиш, ҳақиқий маданий меросни тиклаш, мустақил фикр юритиш учун курашнинг қурбони бўлди».

Атоқли файласуф, Ўзбекистон Фанлар Академиясининг академиги Эркин Юсупов ана шундайлардан биридир. Низомий номидаги Тошкент Давлат Педагогика институтининг сиёсатшунослик кафедрасида Абдуманнон Охунов номзодлик диссертациясини ёқлади. У республика тарихчилари ичида биринчи бўлиб, илмий ишни ўзбекча ёзган. Ҳамма олимлар тадқиқотни катта изланиш самараси сифатида мақтаб тилга олдилар. Ушанда бир русийзабон академик-олим «ғўнғиллаган».

— Ҳақиқатини олганда, бу илмий ишнинг камчилигини ҳеч ким айтмаган бўлса ҳам, мен баралла айтишим мумкин. Бу диссертация барибир Москвада ижобий баҳоланмайди. Ахир олимликни тасдиқлайдиган диплом ўшаёқдан келадику! Русча ёзилмадими—илмий даража беришга нолойиқ топилади. Курасиз!!!

Бу тантановор сўзни эшитган Эркин Юсупов ўзини босиб туролмади:

— Ушбу диссертация ишининг бошқаларникидан мутлақо ажралиб турадиган яна бир фазилати шундаки, у ўзбекча ёзилган. Биз шуни таъкидламаган эдик. Бизни, ҳозир русчани яхши билмасак, саводсизликда айблайсиз. Ҳали шундай фурсат ҳам келадики мен ҳозир русчани қанчалик яхши билишим зарур бўлса, сизлар ҳам ўзбекчани шу қадар чуқур ва мукаммал билишга мажбур бўласизлар!

Бугунги кунда ўзбек тилига давлат тили мақоми берилганлиги республикамизда яшаётган русийзабон миллат вакиллари бизнинг она тилимизни ўрганиб, ўзбекча ҳужжатлар тўлдираётганлигининг гувоҳи бўлиб турибмиз.

Амир Темурдек буюк аждодимизнинг ёдини муқаддас билиб, уни ҳаммага танитган Иброҳим Мўминов ўзининг зукколиги ва илмий жасорати туфайли тарихимиз тархини ёзди, Амир Темурни «тирилтирди». Шунинг натижаси ўлароқ бугунги кунда истиқлол куртак отди, истиқбол палак ёзди, буюк келажак уфқлари эрта тонгдаги қуёш шуъласига монанд ярқираб келди.

Менинг наздимда Ўзбекистоннинг илмда, тафаккурда мустақил бўлиши учун омонсиз курашган, уни ўз халқига яқинлаштиришга астойдил уринган, миллий маънавиятимизни тиклашга интилган, мафкуравий жабҳаларда жон олиб-жон берганларнинг энг биринчи қаторида — олдинда Иброҳим Мўминов турибди. Ўлимига 12 йилдан ошган бўлса-да, у ўзига республикамизнинг мустабидликдан мустақилликка қадам ташлаши учун улкан одим ташлаб, ўзига абадулабад ҳайкал қўйиб кетди.

Ҳа, Иброҳим Мўминов ўз ақл-идроки, ғайрати-шижоатини ва бутун онгли ҳаётининг қаймоғини эл-юрт ишига, Ватанимиз фанининг равнақига бағишлади. Буюк эътиқодли Иброҳим Мўминов ҳар доимгидек, бугун ҳам кўз ўнгимизда мағрур, олийжаноб сиймо, мангуликка қадар баркамол иймон эгаси бўлганича гавдаланади. Ҳазрати Амир Темурнинг бугунги тўйида унинг ёдини ҳам хотирлаш алломамизнинг замондошлари, касбдошлари, ҳамфикрлари бўлган бизлар учун ҳам фарз, ҳам қарздир.

Жўрабой ХОЛМАТОВ.

Иқтисодиёт

АКЦИЗ МАРКАСИ: ШИДДАТЛИ ҚАДАМ

Бозор иқтисодиётига ўтилган сайин унинг ўзига хос хусусиятлари, йўналишлари ва афзалликлари тобора равшанроқ кўзга ташланаверади. Ҳозир ўзимизда ишлаб чиқарилаётган маҳсулотлар билан аҳолини таъминлашдан ташқари четдан турли хил маҳсулотларни олиб келиб сотишга ва шу тариқа истеъмол бозорини кенгайтиришга имконият яратилмоқда.

Аммо бундан ўз мақсадлари йўлида фойдаланаётган фирибгарлар ҳам оз эмас. Улар кўпинча яширин йўллар билан республикамизга технология қоидаларига амал қилинмай тайёрланган, сифатсиз, баъзан эса одамлар соғлиғига зиён етказадиган маҳсулотларни ташиб келиб сотмоқдалар.

Шу боис Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг қарорига асосан республикада тайёрланаётган ҳамда четдан ташиб келинадиган тамаки маҳсулотлари ва спиртли ичимликларга (пиводан ташқари) нисбатан шу йил 1 октябридан бошлаб акциз маркалари жорий қилина бошлади. Акциз маркасининг жорий этилиши истеъмол бозорида катта воқеага айланди. Бундан буён акциз маркаси бўлмаган маҳсулотларни сотиш ман этилади.

Яқинда республика Давлат солиқ қўмитасининг ходимлари мазкур қарорнинг бажарилиши бўйича жойларда бир қатор текширув ишларини ўтказдилар. Масалан, Тошкент шаҳрида қўшма рейд ўтказилиб, савдо ташкилотлари, хусусий шахсларга тегишли дўконлар, шахсий меҳнат фаолияти билан шуғулланувчилар текшириб кўрилди. Натижа шуни кўрсатдики, тамаки маҳсулотлари ва спиртли ичимликлар савдоси билан шуғулланувчи ташкилотлар ва корхоналарнинг аксарияти ҳукуматнинг бу тадбирига тўғри муносабатда бўлиб, маҳсулотларни ўз вақтида акциз маркалари билан таъминлай олган.

Айни пайтда зимдан иш битираётган, сифатсиз маҳсулотларни аҳолига яширинча сотаётган қаллоблар мавжудлиги ҳам аниқланди ва уларга нисбатан кескин чоралар кўрилди. Масалан, шаҳардаги энг йирик улгуржи савдо бозори — «Отчопарда» ўтказилган текширув натижасида акциз маркаси бўлмаган анча миқдордаги спиртли ичимликлар, тамаки маҳсулотлари қўлга олинди ва мусодара қилинди. Булар орасида 4 минг шишадан ортиқ «Филиппос» грек коньяги, «Романофф», «Виктори» ароғи, «Американ ройял» спирти, «Асланов» ароғи бор. Жами бўлиб 23 мингга яқин шиша маҳсулот ушланди. Тожикистонда тайёрланиб, республикамизга олиб келинган «Московская» ароғи ҳам мусодара қилинди. Маркасиз сотилган ароқ маҳсулотидан тушган 264 минг сўм давлат фойдасига ўтказилди. Бу маҳсулот бўйича ҳатто акциз солиғи олинганига доир ҳужжат ҳам йўқ, тегишли божхона ҳужжатлари расмийлаштирилмаган.

Чакана савдо билан шуғулланувчи кўпдан-кўп дўкондорлар акциз маркасига оид талаб ва қоидаларни ҳали яхши билишмайди. Бироқ, бу уларни масъулиятдан қутқара олмайди. Умумий тартиб-қоида барча савдо ходимларига дахлдордир. Тартиб-қоидани бузган шахслар албатта жавобгарликка тортилишларини билиб қўйишлари керак.

Пойтахт солиқ бошқармасининг оператив ходимлари томонидан шу йил 8 октябрда ҳеч қаерда ишламайдиган, сигареталарга ёпиштириладиган акциз маркалари билан ғайриқонуний равишда савдо қилиб юрган 2 киши ушланди. Уларнинг ёнидан 8200 дона акциз маркаси топилди, унинг ҳар бир донасини 50 тийиндан сотишаётган экан. Маркаларни сотишдан тушган ва уларнинг ёнидан топилган 25.063 сўм давлат фойдасига мусодара қилинди. Ҳозир ана шу маркалар қандай қилиб бу қаллобларнинг қўлига тушиб қолганлиги текширилмоқда.

Назорат тариқасидаги текширувлар давом этмоқда.

Бозор иқтисодиётига виждонан ва ҳалол ишлайдиган тадбиркорлар хосдир. Биз шунга эришмоғимиз лозим. Халқнинг нонини яримта қиладиган юлғичларга эса орамизда ўрин бўлмаслиги керак!

Фарҳод РАСУЛОВ,
Ўзбекистон Республикаси Давлат солиқ қўмитасининг матбуот хизмати ходими.

Ахборот

ТЕРИМ ИЛҒОРЛАРИ УЧУН

Наманган вилояти ҳокимлиги ва касаба уюшмалари вилоят кенгаши 1996 йил пахта йиғим-терими илғорларини рағбатлантириш учун қўшма қарор қабул қилди. Мавсумни қулай муддатларда ўтказилишига эришиш, ҳосилнинг сифатли йиғиштириб олинишини таъминлаш, кўзланган ушбу ҳужжатда йиғим-теримни тез, соз ва ўз вақтида муваффақиятли ўтказилишига муваффақ бўлган туманларни, хўжаликларни, ҳашарга чиққан меҳнат жамоалари ҳамда ўқув юртлари талабаларини моддий ҳамда маънавий жиҳатдан рағбатлантириб бориш режалаштирилган Жумладан, бу борада биринчи, иккинчи ва учинчи ўринларни эгаллаган туманларга «Нексия», «Дамас», ҳамда «Тико» автомобилларини, хўжаликларга, меҳнат жамоалари ва ўқув юртлари талабаларига пул мукофотлари, механик-ҳайдовчиларга, илғор теримчиларга эса қимматбаҳо эсдалик совғалари бериладиган бўлди.

Мукофот меҳнат зафарларига чорламоқда.

О.ЖУМАНАЗАРОВ,
«Ишонч» мухбири.

Маданият хабарлари

«ТЎЙЛАРИМИЗ ҲАҚИДА ЎЙЛАРИМИЗ»

Тошкент туман маданият уйи ижодий жамоаси томонидан ўтказилаётган тадбирлар мазмундорлиги билан кўпчиликнинг эътиборини тортмоқда. Ижодий жамоа Ҳасанбой қишлоқ клубига «Тўйларимиз ҳақида ўйлариммз» деб номланган адабий мусиқий дастурни намойиш этдилар. Мазкур дастурда маҳалла оқсоқоллари, фахрийлар, туман хотин-қизлар кенгаши туман «Камолот» жамғармаси ва бошқа муассасаларнинг мутахассислари иштирок этиб бугунги тўйлар ҳақида фикр юритдилар. Кекса отахон онахонлар ўзларининг хотиралари ва фикр-мулоҳазалари билан ўртоқлашдилар. Туман маданият уйи ижодий жамоаси томонидан тайёрланган Туроб Акбархўжаевнинг «Тўйдан олдин томоша» комедиясидан олинган лавҳалар ҳам мухлислар томонидан катта қизиқиш билан кутиб олинди. Кеча сўнгида Фарҳод Усмонов раҳбарлигидаги «Само» ашула ва рақс ансамбли ижодий жамоаси янги концерт дастури билан мухлислар кўнглидан жой олдилар.

ОМАД СЕНГА «ДИЛХИРОЖ»

Бизни гўзал мустақил Ўзбекистонимизнинг гўзал гўшалари бор. ана шундай гўшалардан бири Фарғона водийси десак асло муболаға қилган бўлмаймиз. Бизга маълумки, водий халқи ўзининг олиму уламолари, шоиру санъаткорлари билан бутун заминимизга маълум ва машҳурдир. Мана шу жаннатмакон гўшада яшаб ижод қилаётган ёш истеъдодли санъаткорлардан бири Иброҳимжон Абдусаттаровдир. Иброҳимжонни асли касби архитектор, Тошкент қурилиш ва архитектура олийгоҳини тамомлади. Лекин ундаги санъатга бўлган қизиқиш тобора ортиб борди. Аста —секин устозлари сабоғини олиб, ўз устида тинмай меҳнат қилди, санъат сирларини эгаллади. Мусиқа соҳасида таълим олди. И. Абдусатторов водий миқёсида ўтказилган кўплаб санъат кўрикларида иштирок этиб, халқ назарига тушди.

Иброҳимжон Абдусатторов бошлиқ санъаткорлар жамоасига 1991 йили «Дилхирож» дастаси номи берилди. Айни пайтда жамоа Бешариқ тумани, Яккатут ширкатлар уюшмаси қошида фаолият кўрсатмоқда.

«Дилхирож» дастасида Уткиржон Раҳимов, Ғолибжон Маҳкамов, Исломжон Тошпўлатов, Уктамжон Юсупов каби талантли санъаткорларнинг борлиги янада қувонарлидир. Йил давомида кўплаб меҳнаткашлар ҳузурида бўлиб, уларга маданий ҳордиқ бериб келмоқда. Шуниси қувонарлики, дастани барча аъзолари мактабда ёшларга мусиқа фанидан сабоқ беришади.

С. МЎМИНЗОДА.

ХАЙРЛИ ТАДБИР

Республика Президенти ва ҳукумати аҳолининг кам таъминланган қисмини ижтимоий ҳимоялаш борасида бир қатор Фармон ва қарорлар қабул қилинганлиги мустақиллик шарофатидандир албатта. Бу борада туман ҳокимлиги ташаббуси билан катта ишлар қилиняпти.

Байрам арафасида Қалаймиришкор қишлоқ фуқаролар йиғини (раиси Шукрулла Ҳамроев) бошчилигида бу ерда хайрли тадбир ўтказилди. Унда кам таъминланган оилалар фарзандларидан 13 нафар ўғилларининг суннат тўйлари бўлиб ўтди.

Тўйда Ўзбекистон ёшлар «Камолот» жамғармаси туман бўлими раиси Олимжон Ҳамдамов сўзга чиқиб, 13 нафар суннат тўйи ўтказилаётган гўдакларнинг ҳар бири номига 100 сўмдан пул қўйиб ҳисоб дафтарчаларини уларнинг ота-оналарига топширди.

Хайрли тадбирларнинг барча сарф-харажатларини Қалаймиришкор ишлаб чиқариш чакана савдо уюшмаси (раиси Қодир Бердиев), «Бухоро», «Навоий» номли жамоа хўжаликлари бошқарувлари ҳамда «Зарафшон» ёрдамчи хўжалиги маъмурияти ўз зиммасига олди.

С. ҚОДИРОВ.

ХАТЛАР — ҲАЁТ ОЙНАСИ

Газетхон таклиф киритади

ИСТАГИМИЗ ИНОБАТГА ОЛИНСА...

Мен ўқитувчилик билан бирга тангаларни тўплаш билан мунтазам шуғулланаман. Коллекциямда эрамизнинг III асрида Зомин ҳукмдори зарб этган танга, қайси аср эканлиги маълум бўлмаган Ургутда тайёрланган тангалардан тортиб, турли асрларда, турли ҳукмдорлар ҳазинасининг асосини ташкил этган кумуш ва мис тангалар ўрин олган. Собиқ СССР даврида чиқарилган тангалардан тўплаган намуналаримдан ўзим завқланиб кетаман.

Мустақил Ўзбекистонимиз зарб этган тангалар коллекциямнинг марказий ўрнидан жой олди.

Кейинги пайтда нимагадир Республикамизда танга чиқариш тўхтаб қолди. Биз истардикки, Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги ва Республика Марказий Банки Амир Темур бобомиз таваллудининг 660 йиллигига, Ўзбекистон Мустақиллигининг беш йиллигига ва бошқа саналарга бағишлаб тангалар зарб этса. Биз танга «жинни»лари бўлмиш коллекционерлар юқорида қайд этган саналарга бағишланган мис ёки бошқа бир сўмлик тангаларни 25 сўмдан сотса ҳам олар эдик.

Ҳукуматимиздан коллекционерлар манфаатини ҳимоя қилишларини сўрардик. Истакларимиз ҳисобга олинса, биз танга тўплаш «жинни»лари ҳукуматимиздан ғоят хурсанд бўлар эдик.

Карим ХАЛИЛОВ,
Коллекционер Ғаллаорол тумани.

... миннатдорчилик билдиради

БЕҲАД ХУРСАНДМИЗ

Биз тарбиячилар «Меҳржон» оромгоҳида болаларнинг ёзги таътилини ўтказишга ҳар тарафлама ёрдам берган республика касаба уюшмалари Федерацияси Кенгашига чуқур миннатдорчилик билдирамиз. Бу ерда дам олган болалар кунига 5 маҳал тўйимли ва сервитамин овқатлар едилар. Кунлари ниҳоятда қувончли ва завқли ўтди. Болалар Тошкент денгизи ва кўлбола кўлда чўмилдилар. Спорт ўйинлари, турли бошқа маданий тадбирларда фаол қатнашдилар. Албатта, бунга касаба уюшма яқиндан ёрдам бергани туфайли эришилди.

Оромгоҳ бошлиғи Ҳосият Турғунбоевадан ҳам беҳад хурсандмиз. У бизга у ёки бу ишни ташкил этишда туғилган қийинчиликда доимо қўлини чўзди. Болалар қалбига йўл топди, уларга оналардек меҳрибонлик кўрсатди. Л. Замилова бошчилигидаги шифокорлар доим болалар ўртасида бўлиб, уларнинг соғлигини кузатиб бордилар, лозим бўлганда тиббий ёрдам бердилар.

Биз шу билан бирга болаларга ўз вақтида мазали таомлар тайёрлаган ошпазларга ҳам миннатдорчилик билдирамиз. Ҳеч шубҳа йўқки, бу йилги ёзда дам олган болалар уйларига соғлом ва анча тетик, хушкайфият билан қайтдилар. Биз ишонамизки, бўлғуси ёзда бу оромгоҳда дам олувчи талабгорлар яна кўпаяди.

Тарбиячилар номидан
О. АЙМУРОДОВА,
С. ЎТЕНИЁЗОВА,
О. ХОЛМУРОДОВА,
Э. ТИЕМУРАТОВА ва бошқалар.

... танқид қилади.

ОРОМГОҲ ОРОМГОҲДЕК БЎЛСА...

Фалакнинг гардиши билан ўғлимнинг соғлиғини тиклаш мақсадида «Зомин» дам олиш оромгоҳига бордим.

Келдиму ҳайрон қолдим. Бу ер оромгоҳми ёки мол боқадиган яйловми? Нега бундай дерсиз? Оромгоҳ олдига экилган гул, бедазор ва мевали дарахтларни қора моллар бемалол еб, пайхон қилиб, беморлар юрадиган йўлкаларни ифлослатиб юришибди.

Булар оромгоҳ бош шифокорининг кўзи олдида содир бўлмоқда. Лекин мол эгаларини бу ишлари учун «мушугини пишт» дейдиган «марду майдон» йўқ.

Бу ҳам етмагандек оромгоҳ Тошкент шаҳридан бор-йўғи 250 км нарида жойлашганига қарамасдан ойнаи жаҳонда кўрсатиладиган кўрсатувлар Россия телевидениесиники экан.

Бош шифокордан бунинг сабабини сўрасак, оромгоҳ томига ўрнатилган антенна фақат битта, Россия телекўрсатувларини кўрсатиши мумкин эмиш.

Менга ва бошқа дам олувчиларга энг алам қилган ва таъсир этган жойи, севимли Ўзбекистонимиз мустақиллигини 5 йиллик тантана ва байрами нишонланишини кўролмай ўтирганимиз бўлди.

Оромгоҳда 4 та лифт бўла туриб, ундан фақат биттаси ишлайди. Сабабини суриштирсак электр энергиясини тежаш мақсадида қолганлари ишлатилмаётган эмиш.

Дам олувчиларнинг кўпчилиги нафас олиш аъзолари касал бўлган беморлар. Шунга қарамасдан улар 6-7-қаватга нафаслари сиқилиб, бир неча бор дам олиб кўтарилишга мажбур бўлмоқдалар. Юқоридаги камчиликлар бартараф этилса. Оромгоҳ ором берадиган жойга айланлар эди.

Худайберди АРСЛАНОВ,
Тошкент шаҳар марказлаштирилган юк ташиш ҳиссадорлик жамиятига қарашли 3-автокорхона хайдовчиси.

Мулоҳаза

ВАҚТНИНГ ҚАДРИ

Инсонга берилган умр қисқа. Шунинг учун вақтдан оқилона фойдаланишни билиш, ўзи учун ҳам жамият учун ҳам фойдали меҳнат билан шуғулланиш фарздир. Вақтни иш билан банд бўлиб ўтказиш , бекор ўтириб ялқовлик қилишни оқибати нима билан тугаши фарқини билиш қийин эмас.

Алломаларимиздан бири кўчада вақтини бекор ўтказиб ўтирган бир одамга салом бермай ўтиб кетибди. Қайтиб ўтишда у одамга салом берибди. Буни пайқаган ҳамроҳи ажабланибди.

— Тақсир ўтишда салом бермай, қайтишда салом берганингизнинг боиси нима?

— Ўтишда у одам ҳеч нарсани ўйламай вақтини бекор ўтказиб ўтирарди. Қайтишда эса қарасам ерни чизиб, нимадир режасини тузаётганини пайқаб салом бердим, — дебди аллома.

Олтиариқлик бир бой баҳорги экиш даврида вақтнинг ўтиб кетмаслиги учун араванинг губчагига осилиб ухлар экан. Қаттиқ ухлаб қолиб, чорикорларни, ўғилларини эрта уйғотиб қўйишни эсдан чиқармаслик учун... У деҳқончиликдан эрта ҳосил олиш учун ҳаракат қилиши ҳисобига бой бўлган.

Халқимизда «Вақтинг кетди — нақдинг кетди» деган нақл бор. «Бир дақиқа умрингни ҳам бекорга ўтказма». Шундай бўлгач, ҳар бир киши вақтнинг қадрига етиши керак. Шунда мўлжаллаги иш амалга ошади.

Раҳмонали МУХТОРОВ.

ЭРТАРОҚ ҚЎЙИЛСА...

Футбол қизиқарли ўйин. Уни томоша қилиш ҳам мароқли. Аммо кейинги пайтларда ойнаи жаҳон орқали ярим тунда намойиш этилмоқда. Ишдан ҳориб, чарчаб қайтгач футбол ўйинини кўришга иштиёқ ҳам қолмайди гоҳо. Шу боис футбол ўйинини эртароқ вақтга суриб кўрсатилса, айни муддао бўлар эди.

Акмал ОРИПОВ,
Оҳангарон тумани.

ЯХШИЛАРГА ЁНДОШ

МЕҲРИБОНЛАР БОР БЎЛСИН

... Етмишинчи йиллар. Раҳматли Умрихон опа Жўраева маиший хизмат корхонасига раҳбарлик қилаётган кунлар эди. Саёҳат опани ишга таклиф қилдилар. Мана шунга ҳам 25 йил бўлибди...

Йигирма беш йил бир йигит умри. Бу вақт ичида маиший хизмат корхонасида талай ўзгаришлар бўлди. Қанчадан-қанча раҳбарлар келиб кетди. Саёҳат опа гоҳ котиба, гоҳ кассир, гоҳ кадрлар бўлими бошлиғи сифатида жамоа аъзолари билан тиллашиб ишлади. Ўз хизмат бурчини ҳалоллик ва фидойилик билан бажаришга ҳаракат қилди. Кўплаб ёшларга мураббий-маслаҳатгўй бўлиб, кўпнинг меҳр-муҳаббатини қозонди.

— Саёҳат опа цехимиз қизларининг ўз оналаридек бўлиб қолганлар, — дейди тикувчилик цехи бошлиғи Ҳалимахон Усмонова, — Улар қувончларини ҳам, ташвишларини ҳам тўғри келиб опамизга айтадилар. Саёҳат опам ҳар бир қизга тўғри йўл-йўриқ кўрсатишдан ҳеч чарчамайдилар. Ўзгалар дардини ўз дардлари деб биладилар.

Корхона раҳбари Озодбой Хўжамбердиев:

— Саёҳат опамга ўхшаган аёллар илойим кўп бўлсин. Улар ҳам ишларига, ҳам дўстларига фидойилар.

Дарвоқе, Саёҳат опа Роҳатова нафақат жонкуяр хизматчи, оқила ходим, балки бир катта хонадоннинг бекаси, онаси-қайнонаси сифатида ҳам элу юртнинг назарига тушган. Исковутликлар Жўрабой ака билан Саёҳат опалар оиласидаги аҳилликни, меҳр-оқибатни кўпларга ибрат қилиб кўрсатишади. Опа уч фарзандни оқ ювиб, оқ тараб, вояга етказди. Қўша-қўша тўйлар қилиб, келин олди, қиз чиқарди. Келинини «жоним қизим», деб бағрига босган бўлса, икки куёвли бўлганда «бир ўғлим учта бўлди», деб қувонди. Жўрабой ака билан бирга невараларига бир-биридан чиройли исмлар қўйди.

Оиладаги бу бахти бекамликни, ишхонасидаги иззат-эҳтиромни опа ажиб соддалик билан жўнгина ифодалайди:

— Мен одамларга меҳр бериб, меҳр олдим...

Ортиқали НОМОЗОВ,
Поп тумани.

ИШБИЛАРМОНЛАР

Навоий вилоятининг Қизилтепа туманида ишбилармонлар кўпайиб бормоқда. Омон Сафаров ана шундайлардан бири. Унинг отаси Саман Сафаров Иккинчи жаҳон урушида қатнашган. Ҳосилот, бригада бошлиғи бўлиб ишлаб эл ҳурматини қозонган. Орден ва медаллар билан мукофотланган. Отахон фарзандларига: Болаларим, элга хизмат қилган ҳеч қачон хор бўлмайди. Эл қанот бўлса, сизлар қушдай парвоз қиласизлар, дер эди.

Ота ўгитларига ўғиллари Омон, Замон, Ғайбулла амал қилиб кам бўлишаётгани йўқ. Замон — ҳозир қишлоқ оқсоқоли, Ғайбулла бўлса жарроҳ сифатида элга хизмат қилаётир. Омон Сафаров кўп йил қурилиш ташкилотларида масъул вазифаларда ишлади. Бундан уч йил муқаддам Ғамхўр қишлоғида қўшма корхона очди. Корхонадаги тегирмон, магазин эл узоғини яқин, оғирини енгил қилмоқда. Тегирмончи Акром Ҳаққиев, сотувчи Зубайдуллалар мижозларига намунали хизмат қилаётирлар.

Ишбилармон Омон Сафаров йўлини танлаган Ғофур Сатторов—магазин, Зиёдулла Сафаров—тегирмон, магазин очишга муваффақ бўлдилар.

Эргаш ОТАЕВ.

МЎЪТАБАР ДАРГОҲ

Яқинда Тошкент шаҳар Шайхонтоҳур туманидаги Садриддин Айний номли мактаб ташкил этилганлигининг 60 йиллиги кенг нишонланди. Унда ота-оналар, илм масканининг собиқ ўқувчилари, жамоатчилик фаоллари иштирок этишди. Хуллас, мўътабар даргоҳнинг қутлуғ тўйи барча-барчада катта таассурот қолдирди.

Суратда: Мактабнинг илғор ўқитувчилари ўғил-қизоар гуллар тақдим этишаяпти.

Р.АЛЬБЕКОВ олган сурат.

«Ишонч»га жавоб берадилар

НАЗОРАТЧИГА ХАЙФСАН

Газетхонимиз З. Тошмуродова биринчи гуруҳ ногирони бўлмиш онаси жуда кам нафақа пул олаётганини ёзиб, шу тўғрими деб сўраган эди. 17 сентябрь куни газетамизнинг «Биздан сўрабсиз» рукнида З. Тошмуродовага батафсил жавоб берилган эди.

Самарқанд вилоят ижтимоий таъминот бошқармаси бошлиғининг ўринбосари З. Ж. Қобулов имзоси қўйилган хат ҳам олдик:

«Бошқарма Булунғур шаҳрида яшовчи фуқаро З. Тошмуродованинг хати юзасидан текшириш ўтказди. Фуқаро З. Тошмуродованинг онаси Х. Тошмуродова 1934 йилда туғилган, 27.07.1990 йилда халқ депутатлари Булунғур Советининг 1515—2110 сонли қарорига асосан биринчи гуруҳ ногирони бўлганлиги сабабли маҳаллий бюджет ҳисобидан 50 сўм миқдорида нафақа тайинланган.

1995 йил 15 июнда пенсия ва нафақалар тайинлаш комиссиясининг 453-сонли қарорига асосан тўлиқсиз стаж билан пенсия тайинланган.

Кейинчалик Президент Фармонларига асосан пенсия миқдори босқичма-босқич кўпайтирилиб, 1.04.1996 йилдан 850 сўм 40 тийинга етказилган ва тўланиб келинган. Амалдаги «Фуқароларнинг давлат пенсия таъминоти тўғрисида»ги қонуннинг 22-моддасига асосан фуқаро Х. Тошмуродовага энг кам пенсиянинг 100 фоизи миқдорида тайинланиши керак эди. Бугунги кунда фуқаро Х. Тошмуродованинг пенсия миқдори 1996 йил 1 сентябрдан 1675 сўмга етказилди, тўланмай қолинган 3585 сўм 28 тийин тўлаш учун алоқа бўлимига жўнатилди.

Фуқаро Х. Тошмуродованинг пенсия миқдорини қайта ҳисоблашда хатога йўл қўйган пенсия тайинлаш шуъбаси назоратчиси А. Бегматовга бўлимнинг 1996 йил 23 сентябрдаги 31-сонли буйруғига асосан хайфсан эълон қилинди.

Юқоридаги фактлар, бўйича Булунғур туман ижтимоий таъминот жамоасида ушба мақола-хат ишлаб чиқилди. Бу хусусда фуқаро Х. Тошмуродовага маълум қилинди.

МУНАЖЖИМ ТАЪБИРИ

САЛОМАТЛИГИНГИЗНИ АСРАНГ!

(29 октябрь — 4 ноябрь кунлари учун)

29 октябрдан 31 октябрь тунги соат биргача Ой Жавзо юлдузлар буржида бўлади. Шу кунларда ўпка фаолияти сустлашиб, нафас олиш қийинлашиши, ҳавонинг тозалик даражасига сезгирлик ошиши мумкин. Ўта зарур бўлмаса, ўпкада ҳар қандай жарроҳлик ва бошқа мураккаб муолажалар таъқиқланади. Ойнинг Жавзо буржида бўлиши руҳан хушмуомалалик, изҳори дил этиш, ақл-идрокнинг қабул қилиш қобилияти ва тийраклигини оширади. Бундан ташқари шу кунларда жинсий аъзоларнинг хасталиклари зўриқиши, шундай хасталикка чалинган беморлар ҳолатида кутилмаган ўзгаришлар бўлиши, шунингдек асаб тизими хасталиклари кучайиши мумкин.

29 октябрь 18—Ой кунида буйрак заифроқ бўлади. Шарқ мунажжимлиги нуқтаи назарига кўра, бу турли хомхаёлларга чек қўйиш, ўта худбинлик кайфиятларидан юз ўгириш, ўз хато-камчиликларини тан олиб, тавба қилиш кунидир.

Навбатдаги 19—Ой кунида ичак фаолиятида сустлик кузатилади. Шу куни салбий ҳиссиётлар билан кураш олиб боришингизга тўғри келади, улар чинакам кечинмаларингизни юзага чиқаришда монелик қилиши мумкин. Шу сабабли айни куни фикр-мулоҳазаларингиз мусаффо бўлишига интилинг, муносабатларингиз эса таъмагирликдан тамомила ҳоли бўлсин.

31-октябрь 20—Ой куни кўзни авайланг. Бу оч юриш учун қулай сана, оила ишларига шунғиганингиз, ғазабингизни тийганингиз маъқул.

31 октябрь ва 2 ноябрь оралиғида Ой саратон юлдузлар буржида сайр этади. Шу кунлар мобайнида ошқозон, ҳиссиётлар энг нозик нуқталарингиз бўлади. Куз фаслининг сўнгги ойи дастлабки куни 21—Ой кунига тўғри келади. Бу санада жигар, қон таркибига хушёр муносабатда бўлган маъқул. Айни кунда кўпроқ ҳаракат қилганингиз яхши. Шунингдек, совуқ сувда чўмилиш, кўпроқ тоза ҳавода бўлишнинг ҳикмати кўп. Айни замонда ҳаддан ташқари кекайиб кетмаслик, манманликка берилмасликка интиладиган сана.

2—ноябрь 22 —Ой кунида умуртқа поғонаси, бел, букса заифроқ бўлади. Шу куни хотамтойлик қилинг, ён атрофдагиларга ёрдам қўлини чўзиб, мададкор бўлинг. 22—Ой кунининг асосий вазифаси рамзлар устида мулоҳазалар юритишдир. Шарқда азалдан шундай ақида борки, ҳар бир инсон ризқининг миқдори олдиндан белгилаб қўйилган. Шу ризқини қанчалик тез еб тугатса, овқатдан шунча тез қолиши, яъни бу дунёдан кетиш эҳтимоли ҳам шунча тезлашади. Айни кунда бундай ақидага риоя қилишингизнинг ҳожати йўқ, моддий ва маънавий ташналигингизни бемалол қондиришингиз мумкин. Ойнинг Саратон буржида бўлиши сизда теранликни, ҳис-туйғуларнинг тезкорлигини, моддий ғамхўрлик, хонадонга, рўзғорга қайишиш туйғуларини кучайтиради. Лекин салга ранжиб, хафа бўлиб қолишингиз эҳтимоли ҳам йўқ эмас.

3 ва 4 ноябрь кунлари Ой Мезон юлдузлар туркумининг меҳмони бўлади. Бу кунларда юрак, кўкрак қафаси орқа томондан, елка заиф тус олади. Шу сабабли ўта зарур бўлмаса, кўкрак қафаси доирасида, юракда жарроҳлик қилдирманг. Айни замонда жисмоний куч-қувватингизни беҳудага сарфламанг. Айни шу куни турли бўғин хасталиклари ва асаб тизими касалликларини бемалол даволатиш мумкин. Ойнинг Мезон буржида бўлиши ўзингизга ишончингизни оширади, самимийлик, бағри кенглик, болаларга меҳр-шафқат, ғамхўрлик кўрсатиш кечинмаларини кучайтириб, ўзингиз ҳам хайриҳоҳлик ва диққат-эътиборга ташна бўлиб турасиз.

3 ноябрь 23 — Ой куни жинсий аъзоларни авайланг. Шу куни ҳар қандай жарроҳлик муолажаларини қолдириш, имкон борича, гўштли таомлар емаслик, кўпроқ сут ва сут маҳсулотлари билан кифояланиш тавсия қилинади. Бу уйда исириқ тутатиш, тозалаш, билган оятларингизни ўқиб дам солиш кунидир.

Навбатдаги 24—Ой куни эса табиатингиздаги эскиликларни емириб ташлаб, ўрнида янгиларини яратиш санасидир. Жинсий аъзоларнинг заифлиги бу куни ҳам сақланиб қолади.

Ақраб юлдузлар буржи остида таваллуд топганларнинг ҳаммасини қутлаймиз. Бу бурж фарзандлари ҳиссиётларининг ўткирлиги оқибатида келиб чиқадиган турли муаммоларни енгиб ўтишларига тўғри келади. улар ҳамма ишларда олтин ўрталикни топиб олишлари ,айниқса, ўзларига ва ён-атрофдагиларга баҳо беришда шундай йўл тутишлари керак. Ўта шоду хуррамлик хафақонлик ва сиқилиш билан тез-тез алмашиб туриши мумкин. Кайфиятингизни бузадиган кечинмалар куни бўлиб қолмасликка интилишингизни маслаҳат берамиз.

Шахмат

НУРЛИ ВА СЕҲРЛИ ОЛАМ

- АҚШнинг Лон-Пайн шаҳрида 1976 йили ўтказилган халқаро турнирда ўн бир мамлакатдан 14 гроссмейстер, 16 халқаро мастер ва шунча америкалик мастер қатнашди. Улар орасида кўп йиллар давомида жаҳон чемпиони А.Карповга тренер-секундантлик қилган москвалик Юрий Балашов билан Нона Гаприндашвили ҳам бор эди. Ниҳоятда кескин ўтган курашлар оқибатида тўрт ғолибнинг бири аёл шахматчи бўлиб чиқди. Бу шахмат тарихида биринчи шундай ноёб воқеадир. Нона Гаприндашвили эркаклар учун белгиланган гроссмейтерлик талабларини шараф билан адо этди!

Бундай юксак унвонга иккинчи бўлиб Майя Чибурданидзе эришди. Унинг 1985 йили Фрунзедаги эркаклар халқаро турниридаги ўйинларига гувоҳман. Мен мусобақа бош судьясининг ўринбосари вазифасини бажарардим. Ҳамманинг нигоҳи Майяда, унинг ўйинларида бўлди. Минсклик таниқли гроссмейстер Виктор Купрейчикни алла қилиб ютганда ҳам қиёфасида айтарли ўзгаришни пайқамадим. Унча-мунча эркак шахматчи ҳам бунинг уддасидан чиқолмайди. Лекин... жуда кам-да бунақа мисоллар. Аммо масаланинг бошқа жиҳати бизни ташвишлантирмай қолмайди. Хўш, бошқа жойлар, хусусан, республикамизда аёллар ўртасида шахматнинг ривожи, оммавийлиги қандай аҳволда?

- Грузиялик шахматчи қизларга ҳамма ҳавас қилади. Грузияда анъана ҳам зўр. Қадимдан у ерда келиннинг сепига шахмат ҳам қўшиб берилган. Яна бир томони Нона Гаприндашвили сингари «Йўлчи юлдуз»нинг пайдо бўлганлиги қўл келди уларга. Унга ўхшаган «юлдуз»лар пайдо бўлиши учун шарт-шароит зарур.

1985 йили Фрунзеда Майя Чибурданидзе билан ҳамсуҳбат бўлгандим. Унга Олмаотадаги бир ўйинни хиёл эслатишим билан нимага шама қилаётганимни сезди шекилли, ўша қизнинг исмини сўради.

Шарифа,-дедим.

- Ҳа-я, Шарифа Бердиева, - дея сал жиддийланди суҳбатдошим. - Мактаб ўқувчилари Бутуниттифоқ мусобақасида мени боплаб ютиб олганди. Чинакам шахмат мастери бўладиган қиз эди...

Шарифа шахмат мусобақаларига қатнашмай қўйганига анча бўлди. Университетга кирди-ю шахматни ташлади. Энди ўзи болачақали. Қизларимизнинг аксарияти шундай. Ўқиши ёки иши, вақти келганда оила ташвишини ҳам эплай оладиган, шахматга ҳам тегишли вақт ажратишни уддалайдиган чинакам фидойилар бўлсагина сиз айтган мақсадга қисман бўлсада эришилади. Ўрганиб олиб кейин ташлаб кетаверса... бўлмайдида!

М.МУҲИДДИНОВ.

«МУЛОҚОТ» МУШТАРИЙЛАРИГА

Давримизнинг энг долзарб масалаларига дадил муносабат билдирадиган, халқимиз тарихи, унинг бой маданий мероси ва анъаналарини кенг тарғиб қилишга катта ҳисса қўшаётган «Мулоқот» журнали кўнглингизга нур, хонадонингизга файз, қалбингиз ва шуурингизга зиё бахш этишига ишонамиз.

1977 йилда ҳам мустақил Ватанимизда мунтазам амалга оширилаётган иқтисод, сиёсат, маданият, маънавият соҳаларидаги муҳим ўзгаришлар «Мулоқот» журналининг эътиборида бўлади. Бу соҳада республикамизнинг атоқли иқтисодчи, тарихчи, адиб, файласуф ва дин олимларининг фикр-мулоҳазаларига кенг ўрин берилади.

Янги йилда асрлар давомида мадрасаларда ўқитиб келинган маърифат чашмаси — «Чор китоб»нинг ўзбекча тўлиқ таржимасини бериш ниятидамиз. Бу асар маърифат мухлислари, ҳозирги ва бўлғуси раҳбарлар, мураббийлар ва ёш авлод учун иймон фалсафасини ўрганишнинг ибтидосидир.

Ер юзига юборилган 124 минг пайғамбар орасида Ҳақ даргоҳида энг буюк мартабага эришганлари 24тадир. Шулардан 4 таси: Одам Сафийуллоҳ, Нуҳ Набийуллоҳ, Иброҳим Ҳалиллуллоҳ ва Муҳаммад Расулуллоҳ — энг буюк мартабада турадилар. Журналнинг келгуси сонларида шулар ҳақида таниқли уламоларимизнинг мақолаларини ўқийсиз. шундан кейин ҳазрати Довуд, Сулаймон, Мусо, Исо алайҳиссаломлар ҳаёти ҳақида ҳам қизиқарли асарлар бериш мўлжалланган.

Янги йилда «Маънавият пирлари», «Тасаввуф тариқатлари», «Истиқлол фидойилари», «Муқаддас шаҳарлар» рукнларида буюк алломалар ҳаёти ва аъмоли ҳақидаги мақолалар билан танишасиз. Журналнинг зарварақларида Абу Райҳон Беруний, Абу Али ибн Сино, Муҳаммад Ал-Хоразмий, Муҳаммад Ал-Форобий, Хожа Аҳрор Валий, Камолидин Беҳзод сингари буюк алломаларнинг суратлари берилади.

Журналнинг ижодий жамоаси шу тилакни билдирадики, тарбия, маърифат билан шуғулланувчи, жамоаларга раҳбарлик қилувчи минглаб зиёлилар бу дурдоналардан бехабар қолмасинлар.

Спорт

ЎРТОҚЛИК УЧРАШУВЛАРИ

Ўзбекистон Қуролли Кучлари ташкил этилганлигининг тўрт йиллиги муносабати билан Чуст шаҳри маҳаллалари ўртасида уюштирилган волейбол командаларининг беллашувлари кўпчиликда катта қизиқиш уйғотди. Айниқса, «Понсод» ва «Деҳқонобод» маҳаллалари командалари ўртасида бўлиб ўтган ўртоқлик учрашувлари йиғилганларда кучли таассурот қолдирди. Умуман, шу кунда шаҳар маҳаллалари қошида ташкил этилган 16 команда ўтган мусобақалар меҳнаткашларни соғломлаштиришнинг бу тури оммалашиб бораётганлигини амалда намойиш қилди. Яна шу нарса ҳам қувончлики, шаҳардаги барча ташкилотлар ва муассасалар спортнинг у ёки бу турини ташкил этишга интилмоқдалар. Чунончи, кўп жойларда қўл тупи ўйинларидан ташқари ўн тўққиз ёшгача бўлган ёшлар иштирок этаётган футбол, шунингдек, тажрибали усталар бошчилик қилаётган боксчилар гуруҳлари пайдо бўлаяптики, бу ҳол жисмоний чиниқишнинг ушбу турлари оммалашиб бораётгандигининг яна бир далилидир.

Ўтган йилнинг ўзидагина бу мақсад учун шаҳарда 484 минг сўм маблағ сарфланганлиги спортга эътибор мавсумий бўлиб қолмасдан, доимийлик касб этаётганлигини кўрсатади. бу йилдан эътиборан эса шаҳар тадбиркорлар уюшмаси (раиси Г.Саматов) тағин яна бир ташаббус кўрсатди. Мазкур жамоат ташкилоти ўтган йилда спорт мусобақалари ўтказишда катта ташкилотчилик ишларини намойиш қилган бўлса, бу йил эллик етим болани ўз оталигига олиб уларнинг ҳар бири учун бир минг сўмдан Халқ банкида ҳисоб очиш билан бирга жисмоний тарбия соҳасида шуғулланишлари йўлида зарур шарт-шароит яратиб бериш мажбуриятини олди.

ШУНҚОРЛАР БЕЛЛАШУВИ

Яқинда «Камолот» ёшлар жамғармаси Қашқадарё вилояти бўлими ташаббуси билан «Динамо» ўйингоҳида мактаб ўқувчилари ўртасида шунқорлар спорт ўйинлари ўтказилди. Қизғин ва муросасиз беллашувлар орасида ўтказилган бу мусобақада 12 жамоа ўзаро куч синашди. Ҳарбийчасига ўтган бу ўйинларда Ғузор туманидаги ўрта мактаб шунқорлари барча мактабларни таслим этди. Бир сўз билан айтганда бу ва бу каби тадбирлар ёшларни ҳарбий ватанпарварлик руҳида тарбиялаш йигит-қизларни соғлом ва бақувват тарбияланишида муҳим аҳамият касб этмоқда.

ИШОНЧ

МУАССИС: ЎЗБЕКИСТОН КАСАБА УЮШМАЛАРИ ФЕДЕРАЦИЯСИ КЕНГАШИ

Бош муҳаррир Саидакром САЙДВАЛИЕВ

ТАҲРИР ҲАЙЪАТИ:

Л.ГУЛЬ, Э.ЁҚУБОВ, Ф.МУЛЛАЖОНОВ, М.ОТАҚУЛОВ, А.СИЛЕЕНКОВ, А.СУЛТОНОВ, М.ТЎЛАГАНОВА, Р.УБАЙДУЛЛАЕВА, Б.УМУРЗОҚОВ, А.ФАРМОНОВ, Ф.ХОЖИҚУЛОВА, Ҳ.ШАЙХОВ, Ф.ШОҲИСМОИЛ, З.ҚОДИРОВ.

Бош муҳаррир қабулхонаси — 56—25—36
Бош муҳаррир ўринбосари — 56—52—89
Масъул котиб — 56—52—78

БЎЛИМЛАР

Касаба уюшмалари ва иқтисодиёт — 56—82—79. Ахборот ва спорт — 56—87—63. Маънавият ва маданият — 56—82—79. Хатлар, оммавий ишлар ва мухбирлар билан ишлаш — 56—85—43. Тижорат ва ҳуқуқ — 56—85—66.

ВИЛОЯТ МУХБИРЛАРИ:

Жиззахда —3—82—18. Наманганда — 6—22—10. Самарқандда — 35—64—24. Фарғонада — 24—58—43. Урганчда — 6—03—40. Қаршида — 5—33—71.

• Газета 1991 йил 21 мартдан чиқа бошлаган.
• Сешанба ва жума кунлари чоп этилади.
• Сотувда эркин нархда.

Манзилимиз: 700165, Тошкент шаҳри, «Правда Востока» кўчаси, 24—уй.

• Нашр кўрсаткичи: 64560; 64561.

Газетага 1994 йил 14 январда Ўзбекистон Давлат Матбуот қўмитаси томонидан 5 рақамли гувоҳнома берилган.

• IBM компьютерида терилди ва саҳифаланди Офсет усулида босилди. Формати А—2, ҳажми 2 босма табоқ.

«Шарқ» нашриёт—матбаа концерни босмахонаси. Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41—уй. Нусхаси — 27.999. Буюртма Г— 0589. Босишга топшириш вақти — 20.00. Топширилди 19.00. Масъул навбатчи:Шомаҳмуд ШОБИЛОЛОВ. 1 2 3 4 5 6